

ŠTAJERSKI GOSPODAR

ERSCHEINT JEDEN SAMSTAG

Uredništvo in upravnitvo: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 - Naročnina: letno RM 2.50, polletno RM 1.40, četrletno 75 Rpf

I. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 27. September 1941

Nr. 27

Nemški vojni stroj melje sovjetske divizije

Tretje največje mesto Sovjetije zavzeto - V Kijevu in v Poltavi se vije nemška zastava -

Nemške čete na obali Azovskega morja - Okrog 400.000 vojnih ujetnikov - Izid velike obkoljevalne bitke vzhodno od Kijeva: uničenje 50 sovjetskih divizij - Blizu 600 tankov in 2100 topov zaplenjenih oziroma uničenih - Obkoljene sovjetske divizije v popolni zmešnjavi

Nemško vrhovno poveljstvo je izdajalo pretekli teden zelo razveseljiva poročila o ogromnih uspehih na vzhodni fronti. Ze v zadnji številki našega lista smo poročali o zmagovitem prodiranju nemške vojske preko Dnjepra. Nemške oklopne divizije, infanterija in tehniške čete so kljub največjim težavam prodrle na mnogih mestih preko ogromne reke, zasledujoč poraženega sovražnika preko ukrajinskih poljan. Istočasno so hrabre nemške čete prizadevale sovražniku tudi na srednjem in zlasti na severnem delu fronte hude, mestoma uničujoče udarce. Tako so po poročilu nemškega vrhovnega poveljstva dosegle nemške čete v bojih za obrambne pasove okrog Leningrada velike uspehe, saj je ena sama divizija pešcev zavzela v naskokih 119 bunkerjev. Istočasno je bilo nemško letalstvo zelo agilno in je koncem preteklega tedna uspešno bombardiralo ladje v vodovju okrog polotoka Krim, pred otokom Osel, na Ladoškem jezeru in zlasti v Belem morju. Tu je potopilo tri transportnike s skupno 3000 tonami ter je poškodovalo nadaljnjih 16 ladij tako težko, da je računati z izgubo velikega dela tega ladjevja. Nemška letala so pretekli četrtek uničila sovjetskega rušilca, dve podmornici in štiri hitre čolne.

Petek — dober začetek! Tako je pretekli petek lahko sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da je bil v teku napovedanih obkoljevalnih operacij usmerjen napad na ukrajinsko glavno mesto Kijev. Po drznem prodoru skozi močno izgrajene utrdbe na zapadnem obrežju Dnjepra so vdrle nemške čete v mesto ter so v petek predpoldan razobesile na trdnjavi zastavo nemške vojske.

(Scherl Bilderdienst)

Der Raum an der Desna und ostwärts des Dnjepr, wo im Verlauf einer großen Umfassungsschlacht vier Sowjetarmeen eingeschlossen und vernichtet wurden.

Še istega dne je sporočilo vrhovno poveljstvo, da so dovedle koncentrične napadalne operacije armadnih skupin Generalfeldmarschall-a von Rundstedt-a in Generalfeldmarschall-a von Bock-a do nove, ogromne obkoljevalne bitke. V zvezi z bitko pri Gomelu so prodrle močne nemške sile proti gornjemu in spodnjemu toku reke Desna ter so v srditih bojih izsilile prehod preko reke. Odtod se je na-

daljeval napad v smeri proti jugu, da bi se združil z drugo skupino, ki je v najtežjih razmerah preskočila na obeh straneh mesta Kremenčug v širini 120 kilometrov, usmerjujoč svoj napad proti severu. 13. septembra je bila združitev teh sil izvršena 200 kilometrov vzhodno od Kijeva. S tem je bil položen okrog širih sovjetskih armad jekleni obroč nemške vojske. Uničenje teh armad je bilo pretekli petek že v polnem teku. Velike zasluge za sijajni potek teh operacij sta si stekli zračni armadi Generalobersta Löhr-a in Generalfeldmarschall-a Kesselring-a.

V nedeljo smo prejeli iz Führerjevega glavnega stana veselo vest, da je južno krilo nemške napadalne fronte doseglo obalo Azovskega morja. Predpogoj za ta velik uspeh je bilo junaštvo neke infanterijske divizije, ki je izsilila kljub najtežjim razmeram in sovjetskim protinapadom prehod preko širokega Dnjepra pri Berislavu, in sicer 60 kilometrov severovzhodno od Kerzona.

Medtem je nemška vojska nadaljevala v prostoru vzhodno in jugovzhodno od Kijeva uničevanje obkoljenega sovražnika. Nemški odredi, ki so vdrli v Kijev iz zapadne smeri, so prodrli dalje proti vzhodu ter se združili s silami, ki so izvedle napad preko Dešne s severne strani. Vsi poskusi sovražnika, prodrati nemški obroč, so se izjalovili. Število sovjetskih ujetnikov in vojnega plena je pričelo soboto in nedeljo vidoma naraščati.

Edinice vojne mornarice so prodrle globoko v Finski zaliv, kjer so ojačile zaporne pasove min ter zavarovale pričetne operacije proti baltiškimi oto-

(Weltbild Wagenborg)

Kiew in deutscher Hand. Blick in eine der Hauptverkehrsstraßen von Kiew

kom. Letalstvo pa je severozapadno Krima potopilo nek stražni čoln, topničarko in tri trgovske ladje s skupno desetstič tonami. Bombne zadetke so zabeležili nemški letalci na krovu neke sovjetske torpedovke.

Medtem so vzhodno od Kijeva v teku obkoljevalne bitke uničile armade Generalfeldmarschall-a von Reichenau-a in oklopne armade Generaloberst-ov Kleist-a in Guderian-a velike dele obkoljenega sovražnika ter so že v nedeljo ujele 150.000 mož ter zaplenile 151 tankov, 602 topova in nepregledne množine drugega vojnega materijala. Armade nemškega obroča so nadaljevale uničevanje obkoljenega sovražnika in je nemško vrhovno poveljstvo javilo že v svojem nedeljskem poročilu, da je pričakovati kot izid te obkoljevalne bitke veliko število ujetnikov in plena.

Pomemben uspeh je dosegla nemška vojska v sijajnem sodelovanju suhozemne vojske, letalstva in vojne mornarice v Baltiku, kjer je bilo preteklo nedeljo zavzeto glavno mesto otoka Oesel, Arensburg. Važna otoka Moon in Oesel sta trdno v nemških rokah. Nekaj sovjetske posadke, ki je bila razkropljena na zapadnem delu otoka Oesel, je bilo kmalu uničene.

V prostoru vzhodno od Kijeva so nemške armade, kakor že omenjeno, nadaljevale uničevanje sovražnih sil, ki so bile na ozkem prostoru razbite v več delov. Število ujetnikov in vojnega plena je naraščalo tako naglo, da ga vrhovno poveljstvo niti ni moglo sproti objavljati. Sovražnik je sicer skušal razbiti jekleni obroč, toda vsi ti poizkusi so v nemškem ognju klaverno propadli.

V ponedeljek je bilo nemško letalstvo zelo uspešno v teku številnih napadov na sovjetske ladje. Tako je potopilo v Črnem morju neko križarko, dva rušilca, neko protiletalsko ladjo ter devet trgovskih ladij s skupno 25.000 tonami. Dve nadaljni vojni ladji in dve tovorni ladji sta prejeli tako težke bombne zadetke, da sta zgoreli. V vodovju zapadno od trdnjave Kronstadt sta bili zelo težko zadeti bojni ladji »Oktoberskaja Revo-

lucija« in težka križarka »Kirov«. Vsaka je bila zadeta z dvema zelo težkima bombama. Neka druga težka križarka je dobila celo štiri polne zadetke. Težke bombne poškodbe so zabeležili na krovih treh rušilcev, nekoga minolovca in neke topničarke.

Po torkovem poročilu nemškega vrhovnega poveljstva so ostali vsi poizkusi sovražnika, razbiti nemško obkolitev, tako brezuspešni, da se je začel pojavljati v sovražnih vrstah očitni razkroj. Na mnogih mestih so sovjetski oficirji in komisarji strahopetno zapustili svoje čete, da bi se posamezno rešili. Kljub temu niso ušli svoji usodi. Med tem se je število ujetnikov iz te obkoljevalne bitke zvišalo na okrog 380.000 mož. Več kot 570 tankov in 2100 topov je bilo zaplenjenih oziroma uničenih. Tudi te številke stalno naraščajo. Med ujetniki se nahaja tudi vrhovni poveljnik V. sovjetske armade. Zasluge za srečni izid te bitke so si stekle tudi armade Generaloberst-a von Weichs-a in Generala Stülpnagel-a.

Nemški letalci so v ponedeljek imeli veliko srečo. Zažgali so z bombami južno od Odese neko križarko, zadeli neko torpedovko in stražno ladjo ter uničili devet tovornih ladij s skupno 19.000 tonami. V vodovju okrog Kronstadt-a je letalstvo potopilo neko križarko in rušilca. Težke bombe so padle na krov druge križarke in dveh rušilcev, dočim je neka petrolejska ladja zgorela. Nemško letalstvo je izvedlo težke napade na vojaške naprave v Leningradu ter na železniška križišča okrog Brjanskega in Karkova ter na Krim.

V borbah za Leningradske utrdbe so zabeležile nemške čete kljub srditemu odporu sovražnika znatne uspe-

(Scherl-Archiv)

Zur großen Umfassungsschlacht ostwärts Kiew.

Die Operationen der gewaltigen Vernichtungsschlacht wurden durchgeführt von den Heeresgruppen des Generalfeldmarschalls v. Bock (oben links) und des Generalfeldmarschalls v. Rundstedt (oben rechts). Großen Anteil am glänzenden Verlauf hatten die Luftflotten des Generalobersten v. Löhr (unten links) und des Generalfeldmarschalls v. Kesselring (unten rechts).

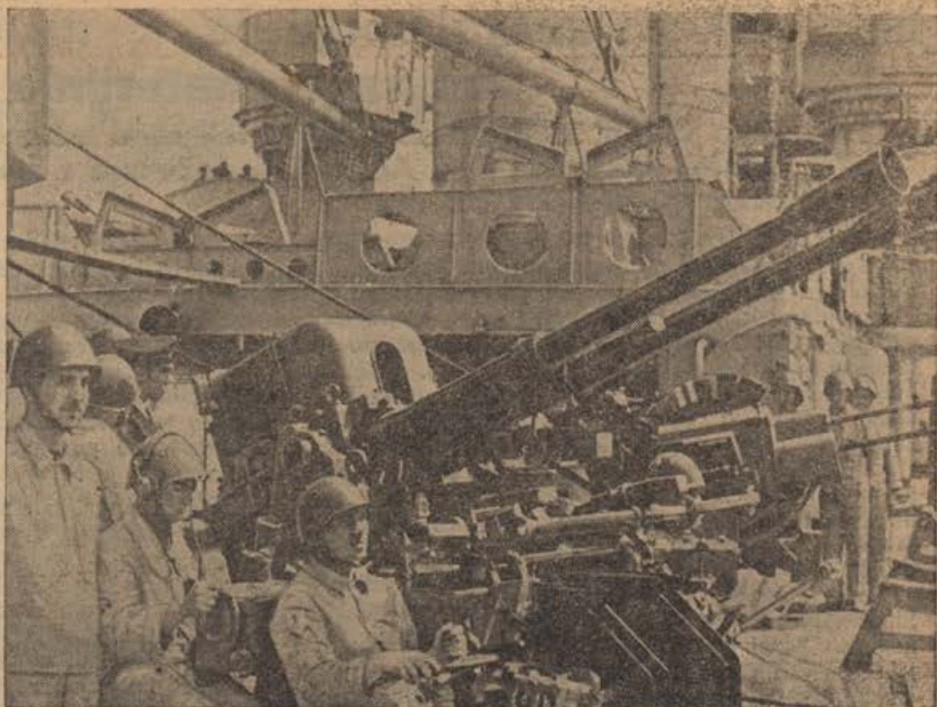
Štajersko srce

Ogromno dogajanje naše dobe je globoko odjeknilo v srcih vseh Štajercev brez razlike materinskega jezika. Kmet, delavec, obrtnik, trgovec in meščan se zavedajo brez razlike, da gre v tej usodni borbi z zločinom boljševizmom za našo usolo in bodočnost. Navdaja jih ponos in veselje, ako čitajo o velikih vojnih uspehih Führerjevih vojakov, saj vedo ceniti krvni davek, ki ga doprinaša na ogromni fronti nesebično in hrabro nemški vojak. Naš spodnještajerski človek se v svojem čustvovanju glede končnega smisla te vojne prav nič ne razlikuje od Nemcev Srednjega in Gornjega Štajerja. Prijeli smo že veliko število pisem, v katerih so izrazili priprosti kmetje in delavci svojo zvestobo Führerju in Reichu, najtočneje pa je zajel to čustvovanje s svojimi besedami neki posestnik ki je zapisal med drugim:

»Z dobro voljo in trdnim prepričanjem hočemo Spodnještajerci v okviru Velike Nemčije veselo sodelovati za zmagovit konec vojne, po kateri bo nastala Nova Evropa. Pripravljeni smo na vse žrtve, samo da bo naš vojak-bojovnik preskrbljen z vsem, kar na fronti potrebuje.«

V teh besedah je zapopadeno mnogo tega, kar danes navdaja našega človeka. Naravnost ganljivo je slišati, da je takorekoč preko noči nastala pripravljenost za vse žrtve, samo da bi nemški vojak imel vse, kar potrebuje na fronti. Naše ljudstvo ve prav dobro, da se žrtvuje nemški vojak v svojem boju s hudičovo golaznijo vzhoda ne samo za Nemce, nego za vse evropske narode sploh. Vojna na vzhodu je pokazala, da je bila nevarnost za Evropo, že na visku. Edino Führerju in njegovi hrabri vojski se ima poleg Nemčije zahvaliti vsa Evropa, da je bil že v kali uničen vsak poskus boljševiškega vnada v Evropo.

Tako stoji spodnještajerski človek miselno v eni in isti fronti s celim nemškim narodom in z vsemi prijateljskimi narodi, ki se nahajajo v

(PK. Steinitz-Weltbild)

Am Flakgeschütz eines schweren italienischen Kreuzers.

borbi z boljševizmom na vzhodni fronti in doma proti notranjemu sovražniku. Našim ljudem ni pred zlomom bivše Jugoslavije nikdo odpiral oči, zato niso prav vedeli, kaj neki pomeni komunizem. Sedaj, ko obiskujejo Spodnještajerci v kino-glediščih tedenske vojne preglede, je spregledalo vse ljudstvo, ki se dobro zaveda ogromnega pomena borbe z boljševizmom. Duša našega spodnještajerskega človeka je bila pod Jugoslavijo zasut studenec. Šele sedaj, ko je velik prelom očistil globino, je tudi ta duša kristalno čista, polna ljubezni do skupne domovine Velike Nemčije. V neštetih pismih, ki jih prejemo, priznavajo ljudje iz naroda, da so ponosni na svoje spodnještajerske zibelke in s tem na pripadnost k velikemu Reichu. Naši Spodnještajerci ljubijo in spoštujejo Führerja kot očeta skupne domovine, o kateri vedo, da jim nudi vse pogoje za zdravo socialno in gospodarsko rast, obenem pa tudi za blagostanje. Podzavestno je naš Spodnještajerc trdno prepričan o blago-

dati, ki izvira iz dejstva, da je postal kot pripadnik organizacije Steirischer Heimatbund tudi pripadnik velikega Reicha, ki sega od Severnega morja vse do reke Save. Ta zaveza, ki jo še podžigajo silna dejanja nemške vojske na suhem, na morju in v zraku, je tako utrjena, da je ni več mogoče iztrgati iz spodnještajerskih src.

Veseli nas ugotovitev, da je našel spodnještajerski človek s svojo prirodjeno bistroumnostjo tako zlahka edino pot, ki ga vodi v boljšo bodočnost. To je storil tem lažje, ker ga poleg omenjene bistroumnosti odlikuje dobro in pošteno srce. To srce bije za Führerja-Osvoboditelja, za moža, ki mu dolguje večno hvalo ne samo nemški narod, temveč vsa civilizirana Evropa. Spodnještajerci smo ponosni, da slovi naš državni poglavar Adolf Hitler po vsej pravici kot največji vojskovodja vseh časov. Za najdalekovidnejšega državnika in modrega urejevalca Nove Evrope bije srce štajerskega človeka, ki se ne more drugače oddolžiti ka-

he. Pribrile so si pomembno področje ter odbile vse protinapade sovražnika, ki je skušal z artilerijo in oklopniki zaveziti nemški vdor. Pri teh protinapadih, ki so bili vsi sijajno odbiti, so izgubili boljševiki celo vrsto najtežjih 52-tonskih tankov. Tudi v terek so nemške čete uspešno nadaljevale prodiranje v obrambni oklep Leningrada. Neka nemška divizija je prodrla v globoko izgrajene in z bunkerji ojačene poljske postojanke sovjetov ter je po ostri borbi v cestah in

hišah zavzela neko večjo naselbino v Leningradu. Neka druga divizija je 23. septembra udarila v tekoči sovjetski napad ter je tako v borbi dosegla neki oklopni jarek na robu neke naselbine. Drugi nemški odredi so zavzeli več sovjetskih bunkerjev. Pri vseh teh bojih je nemško letalstvo z bombami posegalo v dejanje ter podpiralo prodiranje infanterije.

Vzhodno od Kijeva so bili uničeni nadaljni deli sovražnih armad. Osta-

nek je bil pognan v dva ozko obkoljena kotla, ki kažeta pri pogledu iz zraka sliko največje zmešnjave. V par dneh je računati s popolno odstranitvijo teh sil.

Nemško letalstvo je uspešno bombardiralo bojne ladje in rušilce sovjetov ter je v obalnem področju Blega morja uničilo neko veelelektarno. Nočni napadi letalstva so bili uspešno usmerjeni na vojaške naprave v Leningradu in v Moskvi.

Boljševikom že primanjkuje vojnega materijala!

Kako dolgo še bodo sovjeti izdržali silne udarce nemške vojske? - V Ameriki že računajo z zlomom sovjetskega odpora

Strašni udarci, ki jih je prejela sovjetska vojska zlasti vzhodno od Kijeva, so v Angliji, predvsem pa v Zedinjenih državah izzvali veliko zaskrbljenost in bojazen. V Washingtonu že računajo s popolnim zlomom boljševiške fronte in zatrjujejo, da so načrti ameriških dobav za Sovjetijo že ogroženi. V Washingtonu se že vprašujejo glede smisla materialne podpore boljševikov, češ, da bodo Zedinjene države same potrebovale vojni material, namenjen za Sovjetsko Unijo.

Tudi angleški radio-napovedovalec Lindley Frazer je že moral na podlagi nemških uspehov priznati, da je prejela Sovjetska Unija z izgubo Kijeva težak udarec. Frazer je postavil odkrito vprašanje: Kako dolgo se bodo sovjeti še mogli upirati nemškim udarcem? Kedaj bo nastopil trenutek, ko se mora uveljaviti pomanjkanje vojnega materijala?

To pomanjkanje vojnega materijala na sovjetski strani je že razvidno iz številnih plena, objavljenih od nemškega vrhovnega poveljstva. Pripomniti pa je treba, da plen velike obkoljevalne bitke vzhodno od Kijeva ni posledica tega pomanjkanja. V tej bitki so pri 380.000 sovjetskih ujetnikih zaplenile samo 570 tankov. To število dokazuje, da sovjetom že primanjkuje tankov, kajti pri obkoljevalni bitki v prostoru Minsk-Bialystok je bilo zaplenjenih 3300 tankov. Vzhodno od Kijeva so boljševiki potemtakem vrgli samo šestino tega števila tankov v boj. Pri Kijevu so morali Nemcem prepustiti 2100 topov. Z artilerijo so bili še dobro založeni, dočim je bilo v prostoru Minsk-Bialystok svojčas zaplenjenih samo 1800 topov.

Kakor je razvidno iz nemških poročil, obenem pa tudi iz anglo-ameriških priznanj, je prišla vsa sovjetska fronta v zelo nevarno krizo. Medtem pa nemška fronta stoji neomajno in trdno globoko na sovjetskih tleh. Po končani obkoljevalni bitki vzhodno od Kijeva bo nemška vojska boljševikom prizadevala novih udarcev do popolnega uničenja sovjetske armade.

Tudi na severu se nagiblje vojna sreča vedno bolj v škodo sovjetov. Tu opozarjamo zlasti na razdejanje,

ki ga je povzročilo nemško letalstvo ne samo med sovjetskimi vojnimi ladjami v Črnem morju, nego tudi v Vzhodnem morju. O teh udarcih poročamo itak na drugem mestu. Pomemben nemški uspeh je zavzetje otoka Oesel, ki je sedaj trdno v nemških rokah. Nemško letalstvo je tudi okrog Leningrada uspešno poseglo v borbe suhozemne vojske.

Na celi ogromni fronti nimajo sovjeti zabeležiti niti najmanjšega uspeha. Nasprotno pa ugotavlja nemško vrhovno poveljstvo v prostoru vzhodno od Kijeva pričetek razkroja rdeče vojske. Dejstvo, da skušajo boljševiški politični komisarji v civilni obleki pobegniti s fronte, pač nikakor ne govori v prilog sovjetske vojske. Angleško-ameriška »pomoč« za razpadajočo sovjetsko vojsko je spričo dejanskega položaja naravnost smešna. Tudi tolikanj napovedana moskovska konferenca ne more rešiti sovjetske vojske pred novimi usodnimi udarci.

(Eißner Wagenborg)

Die Insel Oesel und ihre Umgebung

Temne slutnje v Londonu

Moskovska »Pravda« je objavila ob pričetku tedna ta-le značilen stavek:

»Vojna je zavzela značaj obupne borbe...«

Več tednov je lagal angleški tisk angleškemu narodu o silnem odporu in o nepremagljivosti boljševiške vojske. Nemški meč pa je medtem sekal po boljševiških armadah s tako

silno, da je celo moskovska »Pravda« morala priznati tej vojni značaj obupne borbe.

Londonski dopisnik španskega lista »ABC« ugotavlja spričo tega, da padajo Angleži v tej vojni iz enega protislovja v drugega. Tako pišejo londonski listi sedaj med drugim: »Vojne ni mogoče dobiti brez ofenzive na evropski celinii. Ta pohod bi razgalil otok (Anglijo), Hitler pa nima samo ogromne armade, nego tudi na zapadu veliko obrambno silo v rezervi...« Neki drugi list piše: »Če hočemo Moskvii omogočiti odpor, ji moramo pomagati z ljudmi in vojnim materijalom. Če pade Sovjetska Unija, je vse izgubljeno. Nemci se nahajajo na zračni poti sedem minut oddaljeni od Anglije, na morskii poti pa poldrugo uro.«

Tako angleški listi. Dopisnik španskega časopisa pa zaključuje svoje navedbe s sledečim stavkom: »Je še kdo tu, ki bi hotel tičati v angleški koži?«

Huda vest za Stalina

Iz New Yorka poročajo: Dopisnik Scripps-Howardovih listov, Simms, je v Washingtonu napisal članek, ki se bavi z usodo Sovjetske Unije. V zvezi z vojaškim položajem Sovjetije ugotavlja Simms sledeče: Diplomatski krogi morajo že priznavati, da nista niti Anglija niti Amerika v stanju, poslati Sovjetski Uniji večje količine municije. Vladi Velike Britanije in Zedinjenih držav sta sklenili, storiti kar je mogoče, nikakor pa ne morata oddati tankov, letal in topov, ker jih nimata odveč. To je huda vest, ki jo bosta v tem tednu Salinu sporočili v Moskvi obe delegaciji Velike Britanije in Zedinjenih držav.

Boljševiški veleposlanik žid Majski je bil tako drzen, da je izjavil v Londonu pred tamkajšnje trgovinsko zbornico, »da se bori Sovjetska Unija za svobodo sveta«. Anglija in Amerika da morata radi tega pomagati nadoknaditi produkcijske izgube Sovjetske Unije. Vedno težavneje je, nadoknaditi izgubljeni vojni materijal. Majski je v svojem govoru svaril »kavarniške vojskovodje«, naj ne zaupajo »generaloma Zima« in »Močvirje«. Dejstva so dokazala — tako je govoril Majski, — da je nemški vojni stroj še vedno silen in da se nahaja Sovjetska Unija pred težko in napeto situacijo. Zapiranje oči pred dejstvi nima pomena.

Kakor je razvidno iz govora gospoda Majskega, boljševiki že priznavajo nemške udarce, katerih pač ne morejo skrivati pred svetom.

**Pozdrav vseh zavednih
Spodnještarcev je**

„Heil Hitler!“

kor z nevenljivo zvestobo in z nemurnim delom pridnih rok. Spodnještajerci prosijo Gospoda bojnih trum, naj podeli Führerju zdravje in telesno moč, da bo svoj narod in celo Evropo po zmagovito končani vojni popeljal v varno zavetje trajnega in za vselej zavarovanega miru in blagostanja.

Obupni klic po tankih

Žid Majski zahteva v Londonu čimprejšnjo pomoč za Sovjetijo - Anglija je pomagala z besedami

Londonški poslanik Sovjetske Unije, žid Majski, je izgubil poslednjo trohico diplomatskega sramu. Vsekakor je imel njegov obupni klic »Potrebujemo tankov, tankov, tankov!« v angleški javnosti takojšen uspeh. Nikakor pa ne mislite, da so hoteli Angleži takoj z vkrčevanjem pravih tankov na ladje, ki naj bi boljševikom prinesle zaželjeno pomoč. Pri Angležih je že tako, da zadostuje sama obljuba. Angleži so obljubovali vsakomur, kar je hotel, če je le odšel v klavnico za angleške interese. V trenutku, ko je bila njegova usoda zapечатena, se Anglija zanj ni več brigala. Za London je bila vsaka taka država v uri nesreče brezpomembni kmet, ki ga je nasprotnik Anglije snel z odločno potezo s šahove deske. No, tokrat so pa Angleži res »pomagali«. Ponedeljek so namreč otvorili »Tankovski teden za Sovjetsko Unijo«. Sedaj bodo menda šele zbirali po ulicah denar za tanke, ki naj bi romali na vzhodno fronto. Priznati se mora, da naglica pri Angležih res ni bila nikdar na višku. Če bodo počasi in pridno nabirali, bodo z zbirko gotovi morda že v par tednih, toda kje je potem še izdelovanje in transport! Iz ponašanja Angležev je razvidno, da vlečejo boljševike za njih židovske nosove, ker jim spričo stalnih porazov na fronti dejansko nočejo pomagati. London je že obupal nad Sovjetijo, sedaj

gre Churchillu samo še za to, da vira Moskvo in angleško ljudstvo ob enem.

Treba bo doprinesiti najvišjo mero opravičene drznosti, piše londonški list »Times«, ki že vidi obledelo sovjetsko zvezdo in poraz sovjetske armade. Stara tetka nadaljuje svoja izvajanja amerikavo takole: V Evropi ne bomo več našli sličnega zaveznika. Nobena vojska, ki bi se zoperstavila oboroženi sili Nemčije, ne bi mogla nadomestiti sovjetske vojske, ako bi bila poslednja premagana. Končna zmaga bi se morda dala izvojevati tudi v slučaju, da bi bila Sovjetija premagana, toda pot do zmage bi bila dolga in težavna. Cilj Anglije mora biti podpora Sovjetiji z vsemi razpoložljivimi sredstvi.

»Manchester Guardian« pa se bavi v zvezi s tankovskim tednom za boljševike s tistimi, ki v Angliji pomežikujejo z mislijo o angleški invaziji na evropskem kontinentu, češ da je sedaj, ko so borbe na vzhodu dosegle vrhunec, pač najboljša prilika za to. Tem premetencem odgovarja list v tem smislu, da ve samo angleška vlada, ki pozna moč angleških čet, kedaj in kako bi se dala izvesti taka naloga. Samo neodgovorni elementi lahko zatrjujejo, da je treba najti novo bojišče in kje naj se isto nahaja.

Vzhodna fronta

Trimesečni boji med nemško in sovjetsko armado na Vzhodu so na čeli črti pokazali pretežnost in premoč Nemcev. Medtem ko so nemške ofenzivne operacije na Poljskem, Norveškem, v Belgiji, Holandiji, Franciji in na Balkanu bile v pravem smislu besede bliskovite, gre bliskovitemu prodiranju na Vzhodu proti boljševikom v primerjavi z ofenzivami na Zapadu in na Balkanu nekoliko drugačna razlaga.

Sovjetija predstavlja kot šestino celotne kopne zemlje obsegajoča država nasprotnika-velikana. Okrog dvesto milijonov prebivalcev je v Sovjetiji nad dvajset let na nezaslišan, tiranski in sužensko-nasilni način moralo stradati, hirati in umirati ter dati iz sebe vse, da je za Stalina in njegove sodruge pripravilo Sovjetijo za vojno. Izdelovalo je orožje, municijo, vojni material, gradilo utrdbe itd., da bi vsega tega bilo čim največ. Nikakšno čudo ni, da so nemške divizije v Sovjetiji prvič v sedanjih vojni trčile na nasprotnika, ki razpolaga z vsemi vrstami orožja, ki ga zahteva sodobno vojskovanje. To pa udarnosti različne nemške vojske sile, ki je v vsakem pogledu prva na svetu in tudi številno nadkriljuje svojega nasprotnika, ni

edini razlog, da je v bliskovitem uničenju sovražnika na Zapadu in sedanjim na Vzhodu v časovnem pogledu razlika. Nemška vojska se v Sovjetiji bori tudi s trdimi prometnimi težočami. Ogromne, le v Aziji in v Ameriki znane razdalje, ki jih je premagovati po maloštevilnih in bolj krompirjevim njivam kakor cestam podobnih poteh, so problemi, ki jih nemška vojska s svojo znano iznajdljivostjo, vztrajnostjo, žilavostjo in železno voljo sijajno rešuje. Neprehodna močvirja, puščave, gozdovi, potoki, jezera, reke in veletoki so zavezniki Sovjetov in kakor premagujejo Führerjevi vojniki boljševiškega bojovníka, tako premostijo in premagajo s vsem svojim vojnim materijalom tudi našte, skoraj nepremagljive prometne ovire.

Bilanca dosedanjih uspehov o zasedbi sovjetskega ozemlja, številu vojnih ujetnikov ter o zaplombi orožja in vojnega materijala je znana. Manj znan je način taktike, ki se je poslužuje nemška vojna sila v svojem previdnem, nezadržnem in sigurnem prodiranju v notranjost Sovjetije. Kakor znano so nemške motorizirane divizije na Zapadu bojne črte nasprotnika predrle na gotovih mestih, se tam zlepe globoko za zaledje predbite sovražne fronte, ki je s tem bila

razbita na več ločenih, medsebojno nepovezanih sektorjev in jih nato iz bočnih in izzahrbtnih strani uničile. Na Vzhodu pa požira kombinirano nemško orožje sovjetske armade na drugi, najmanj tako učinkovit način. Po odlično in do vseh podrobnosti pripravljenih načrtih prederejo Nemci na dveh straneh hkrati boljševiške bojne črte. Globoko za hrbtom sovražne fronte se oba dela divizij, ki so iste predrle združita tako, da nastane nekakšna okrogla obroča podobna črta ali fronta, ki ji pravijo »kotel«, ker se v take obroče zaokroži ali obkoli navadno cele armade po več stotisoč boljševiških vojakov iz katerih ni drugega izhoda kakor v smrt ali v nemško ujetništvo.

Da se bojnim črtam, ki tvorijo take obroče, posreči odbiti vse protinapade in izpadne poizkuse zaokroženih, ki jih sovražnik v svojem boju za življenje in smrt poskuša iz obkoljenega kotla, zraven pa še kljubovati napadom iz zaledja in bokov, kjer bi si sovražne rezerve rade priborile stik in zvezo ter osvobodile svoje obkoljene tovariške divizije, je mogoče samo zato, ker so to nemški vojaki z nemškim orožjem. In da v obročih se bojujočim nemškim vojakom razen kljubovanja krčevitim sovražnim izpadnim in reševalnim poskusom od spredaj, od strani in od zadaj, povrh še uspe z uporabo vseh vrst orožja tako silno stisniti in zožiti take obroče, ki jih imenujejo obkoljevalne bitke, da se v kotlih nahajajoče obupno se braneče armade več stotisočev boljševiških vojakov od armadnih generalov pa do zadnjega moža popolnoma uniči ali ujame, je zasluga Adolfa Hitler-ja, ki je iz nacionalsocializma ustvaril nemško armado. Veleumno vodstvo nemške vojske, ki mu načeljuje sam Führer, dokazuje s svojimi uspehi na Vzhodu svojo pravcačo človeško vsega mogočnost.

Požidovljena Avstralija

Španski list »Pueblo« je objavil zelo zanimiv članek, iz katerega je razvidno, da je angleški dominijon Avstralija popolnoma požidovljen. List navaja celo vrsto imen avstralskih oblastnikov, ki so po vrsti sami židje. Tu čitamo sama imena kakor Isak, Levy, Nathan, Salomon, Cohen itd. List piše: Vsa Avstralija je obdana z židovsko mrežo. Kultura, časopisje, propaganda, radio, vse to je zastrupljeno z židovstvom in židovskim duhom. Celo generali so v Avstraliji židje. Istotako je guverner Nove Zelandije in mesta Sidney — žid. V knjigarnah so skoro izključno dela židovskih pisateljev. Ako se pomisli, da so Avstralijo ustanovili zločinci in da jo upravljajo in vodijo židje, se ni čuditi, kakšna zlodela so počenjal Avstralski v italijanski Cirenajki, kjer so se izkazali kot vredni sinovi požidovljenega židovstva.

(PK. Hähle, Presse-Hoffmann)

Am Dnjepr. Fünf angreifende sowjetische Kanonenboote wurden hier von unserer Pak erledigt. Das sechste wandte sich, ebenfalls getroffen, zur Flucht.

Oboroževalna produkcija Anglije padla za 30%

V Londonu so že „krstili“ cela dva tanka za pomoč boljševikom

Iz Stockholma poročajo: Alderman D. Plinston, član oskrbovalnega odbora angleškega delovnega ministva, je po nekem poročilu lista »Daily Express« ostro obračunal z »nеспametnim optimizmom«, ki ga vse od početka nemško-sovjetske vojne do danes na neodgovoren način širijo razni angleški listi in državniki. Ta umetno razširjeni optimizem je namreč računal, da bodo sovjetske armade Angležem odvzele nalogo boja z Nemčijo. Ta napačni račun je kriv, da je padla oboroževalna produkcija Anglije za celih 30 odstotkov.

Najlepše na tej stvari je dejstvo, da so se Angleži s svojo propagando zabavali v sladki sen, da bodo boljševiki že nekako opravili z nemškimi armadami. Zgodilo se je pa narobe. Churchill je mislil, Führer je pa obrnil. Angleži so se pač nesmiselno udajali samim iluzijam ali utvaram. Preveč so računali na Sovjetijo, ki ji ne morejo pomagati, tudi če bi hoteli. V zvezi s »fankovskim tednom« so te dni krstili prvi tank, ki je zapustil tvornico, na ime »Stalin«, dočim je dobil drugi tank ime »Vorošilov«. Tako vsaj poroča londonska poročevalska služba. Ta »ogromna produkcija dveh tankov na dan« pač ne bo mogla zdaleka kriti sovjetskih izgub niti enega tedna, a kamoli enega meseca. Angleži vedo prav dobro, da Sovtije ni več mogoče rešiti. Zato so uprizorili nekoliko teatra s »krstom« tankov, ki ga je

obavila soproga židovsko-boljševiškega veleposlanika Majskega. Baje se je Majski zahvalil za oba tanka ter izrazil željo, da naj ne bi rjavela, temveč čimprej odšla na fronto.

Kako neki si gospod Majski le zamišlja transport angleških tankov na sovjetsko fronto, ki je oddaljena par tisoč kilometrov od Anglije?

Pri »krstu« obeh tankov so peli boljševiško »internacionalo«, t. j. himno Sovjetije. Gospa Majska je baje potegnila za rdečo-belo-modro vrvico, nakar se je razvila boljševiška rdeča zastava. Morda je bila ta zastava sim-

bol smeri, kateri se je udejvala Anglija. Morda bo gospa Majska spričo tesnega angleško-boljševiškega prijateljstva potegnila nekoč še za drugo vrvico, in sicer za alarmno vrvico boljševiške revolucije, ki bi utegnila v začudenje Churchilla in njegovih plutokratov zapaliti celo Anglijo.

Vojna z Anglijo

Vojne operacije proti Angliji so se nadaljevale tudi v preteklem tednu na morju in v zraku ter proti otoku kakor tudi v Severni Afriki z nezmanjšano intenzivnostjo. Tako so nemški hitri čolni pretekli četrtek napadli pred angleško obalo neko močno zavarovano spremljavo ter iz iste potopili kljub hudemu odporu štiri sovražne tovarne ladje s skupno 25.000 tonami. Vsi ti hitri čolni so se vrnili nepoškodovani na svojo bazo. Bojna letala so v noči na 18. t. m. uspešno bombardirala razna pristanišča v jugovzhodni Angliji. Dan poprej so poskusili Angleži napasti zasedeno kanalsko ozemlje. Pri tem so izgubili 15 letal.

Nemško letalstvo je najtežje bombardiralo pristaniške in oskrbovalne naprave v Southamptonu, kjer so nastala v noči na 21. t. m. velika razdejavanja in požari. Istočasno so drugi odredi težko bombardirali letališča in pristanišča južne in vzhodne Anglije. V kanalskem področju so izgubili Angleži dne 20. t. m. nič manj kot 39 letal. 35 jih je bilo sestreljenih od nemških lovcev.

V severni Afriki so uničila nemška letala z bombami neko taborišče pri Tobruku.

Sovražnik je v noči na 21. priletel v severno in jugozapadno Nemčijo ter je prodril s posameznimi letali do Berlina. Všled bomb je nastala manjša škoda v stanovanjskih področjih. Trije Angleži so bili sestreljeni.

Po poročilu z dne 22. t. m. so podmornice napadle v Atlantiku dve spremljavi in neko posamezno trgovsko ladjo. V hudem boju je bilo potopljenih 13 težko naloženih ladij s skupno 82.500 tonami. Neka nadaljna

Skoraj dva milijona sovjetskih ujetnikov!

Resnica o nemških izgubah na vzhodni fronti

Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo 19. septembra med drugim sledeče:

»Dosedanje izgube sovjetske vojske na ujetnikih so prekoračile 1 milijon 800.000 mož. Število padlih sovjetov je po izkušnjah najmanj tako visoko, morda pa še celo višje.

Sovražna propaganda bi hotela oslabiti učinek teh nemških uspehov, ki jih ne more več zatajiti, in sicer s

tem, da si je izmislila nemške izgube v višini 1,5 do 2 milijona mož. V resnici znašajo naše izgube po natančnih poizvedbah v času od 22. junija do 31. avgusta 1941 pri vojski (vključno Waffen SS) 84.354 mrtvih, 292.690 ranjenih in 18.921 pogrešanih. Letalstvo je izgubilo 1542 mrtvih, 3980 ranjenih in 1378 pogrešanih. Nemško letalstvo je izgubilo na vzhodni fronti do 31. avgusta samo en del mesečne produkcije, t. j. 725 letal.«

Škregani „bratje“

Boljševiška agitacija gre tudi emigrantom na živce Poljsko-sovjetsko nasprotstvo nespremenjeno

Nemški tisk poroča preko Stockholma, da se je polastila čeških, poljskih in srbskih emigrantov, ki se igrajo v Londonu z »vladnimi posli«, neka nervoznost vse od tistega časa, odkar dela moskovska propaganda razpoloženje za »združitev vseh slovanskih narodov pod okriljem Sovjetije«. Očitno je namreč, da se poslužuje boljševizem vseslovanskega gesla samo radi tega, da bi dobil na svoje limanice kolikor mogoče veliko narodov. Tem zanimiveje je dejstvo, da se emigranti otepajo boljševiškega Jerobstva ter ga celo energično odklanjajo. Kakor zatrjujejo ti emigranti ali ubežniki, nočejo imeti nikakega opravka z boljševizmom, ki se ga poslužujejo zgolj kot orodja v vojni proti Nemčiji. Emigrantske »vlade« v Londonu so zlasti ozlovoljene nad dejstvom, da se oglašajo v moskovskem radiu kot »govorniki posameznih slovanskih narodov« samo sovjetski državljani ali pa taki Čehi in Poljaki, ki so jih svoječasne in takozvane »demokratske vlade« same izgnale radi komunističnega rovarjenja.

Med emigranti je v zvezi z moskovsko propagando nastalo nemalo prerekanje. Izkazalo se je namreč, da je bivši predsednik krokodilske ČSR, dr. Beneš, slep zagovornik vseh moskovskih gesel, dočim so Poljaki napram boljševikom deloma zavzeli drugo stališče. Kakor znano, je poljska emigrantska »vlada« v Londonu sklenila

ladja je bila s torpedi težko poškodovana.

21. t. m. so Angleži zopet poskusili letalski napad na kanalsko področje ter je bilo v srditih bojih sestreljenih 29 letal. Nemško letalstvo je izgubilo samo eno letalo.

V Severni Afriki so nemška letala z velikim uspehom bombardirala letališče Kufra.

Razen uspešnih napadov in obrambe s strani Italijanov v Severni Afriki so naskakovalni čolni italijanske mornarice vdrl 22. t. m. v notranjost angleške vojne luke Gibraltar ter so potopili eno petrolejsko ladjo s 10.000 tonami, neko drugo s 600 tonami in neko z municijo natovnjeno ladjo s 6000 tonami. Neko drugo, z vojnim materialom težko obloženo ladjo z 12.000 tonami so ti čolni tako težko poškodovali, da jo je smatrati za izgubljeno.

V noči na 23. t. m. je bila ob izlivu reke Humber v Angliji potopljena trgovska ladja z 8000 tonami. Bombe so padale na pristanišče Great Yarmouth. V noči na 24. t. m. so odredi nemških bojnih letal bombardirali pristaniške naprave v kanalu Sv. Jurija ter na južni obali Anglije. Nastali so veliki požari, zlasti v Milfordhavenu, iz katerih je bila razvidna vsa težina teh napadov.

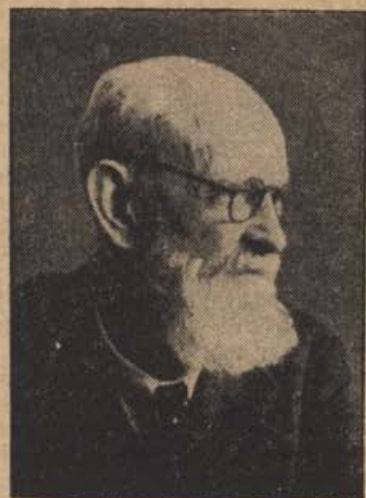
z boljševiki neke vrste prijateljsko pogodbo. To je izzvalo pri nekaterih poljskih emigrantih, ki svojega sovrarstva do boljševizma le niso mogli prikriti, tak gnjev, da so izstopili iz londonske »poljske vlade«. Londonski Poljaki se boje, da bi utegnili Moskva dobiti prevelik upliv v koncertu škreganih slovanskih bratcev, zato hujskajo sedaj proti Sovjetiji, kar je povzročilo neke vrste napetost med londonsko »poljsko vlado« in med Sovjetijo. Ti čudni prijatelji so pred kratkim sklenili neko pogodbo, po kateri ima Sovjetija izpustiti Poljake, ki so prišli l. 1939 v sovjetsko vojno ujetništvo. Ti Poljaki naj bi na sovjetskih tleh sestavili posebne divizije. Sedaj se pritožujejo londonski emigranti, da so te nove poljske divizije tako pomanjkljivo opremljene, da je njih pohod proti Nemcem že v naprej obsojen na neuspeh. Smatrajo jih za čisto navadno krmo za topove. Boljševiki pa se izgovarjajo, da ne morejo v tako kratkem času kar več divizij na novo opremiti, češ, da tudi sovjetska armada v mnogih svojih delih ni nič boljše opremljena. V Moskvi se razen tega pritožujejo nad poljsko predrznostjo v teritorialnih vprašanjih. Tako je v Londonu izhajajoča »Mysl Polska« objavila članek, ki baje vsebuje »uradne zahteve poljske vlade«. Članek pravi, da so bile nekdanje poljske meje na vzhodu zgolj eksistenčni minimum, ker je polovica ozemlja zgodovinske Poljske ostala pri Sovjetiji. Poljska da ne more več dajati na vzhodu nikakih koncesij več... V Moskvi so pa mnenja, da take poljske oholosti »niso času primerne«, ne oziraje se na to, da Sovjetija niti ne misli na kake mejne korekture v korist Poljske.

Ta prepričanje vsekakor zanimiv, čeprav nima nikakega praktičnega pomena. Spričo rastočih uspehov nemške vojske na vzhodu ne bodo odločali na vzhodu ne londonski emigranti in tudi ne boljševiki.

Težina sovjetskega poraza

Agenzia Stefani o zavijanju resnice v angleško-ameriškem taboru

Iz Rima poročajo: Vojaški sotrudenik poročevalske agencije Stefani se bavi s krčevitimi poskusi anglo-ameriške agitacije, zmanjšati zadnje uspehe Nemčije na vzhodni fronti, da bi spričo nepričakovanih poročil o nemških uspehih le še nekako dvignili močno padajoče razpoloženje angleških ljudskih slojev. Iz poročil vrhovnega nemškega poveljstva je razvidna vsa težina sovjetskega poraza. Iz poročil nemškega vrhovnega poveljstva je tudi razvidno, da ne gre morda pri teh bojih za nekako protiofenzivo sovjetov, kakor bi rada prikazala sov-

Dr. Ing. h. c. Robert Bosch feierte am 23. September seinen 80. Geburtstag. Als 25-jähriger Handwerksmeister gründete er 1886 in Stuttgart eine kleine Werkstätte für Feinmechanik, aus der im Laufe der Jahre die große R. Bosch GmbH entstand, an deren Spitze noch der heute Achtzigjährige steht.

ražna agitacija. Gre edinole za obupne poskuse sovjetskih edinic; razbiti jekleni obroč, ki so ga okrog sovjetskih armad položile nemške in zavezniške čete.

Vojni sotrudnik agencije Stefani podčrtava v svojem članku, da niso bila poročila nemškega vrhovnega poveljstva v zadnjih dveh letih zanikana niti z enim samim dogodkom. Pisec opozarja razen tega na težke in nove udarce, ki jih je te dni prejela angleška trgovska mornarica. Tako so bile zadnje dni potopljene kar štiri petrolejske ladje, torej ladijski tip, ki ga Anglija ravno sedaj najbolj pogreša.

Churchill je bil že kot šolarček zavraten

V Londonu je izšla te dni knjiga, ki nosi naslov: »Winston Churchill and Harrow«. Ta knjiga vsebuje šolske spomine, povezane z osebnostjo ministrskega predsednika Anglije. V tej knjigi pripoveduje sedanji minister za Indijo, lord Amery, neko zgodnico iz časa skupnega šolanja s Churchillom. Zgodbica je značilna za značaj angleškega državnika. Ko je stal Amery pri kopanju na deski za odskakanje, ga je nekdo od zadaj sunil v vodo. Zavratni napadalec je bil Winston Churchill, ki je v svoje opravičilo hladnokrvno dejal: »Ti si vendar manjši od mene!«

To je isti Winston Churchill, ki se je z vso ogromno močjo angleškega svetovnega imperija vrgel na majhno Islandijo. Churchill je že kot šolar zagovarjal načelo pravice jačjega napram slabiču.

Naroči Štajerskega Gospodarja!

Naraščajoča zaskrbljenost v Washingtonu in Londonu

Ves inozemski tisk je v znamenju velikih nemških uspehov na vzhodni fronti. Zlasti njujorški tisk stoji v znamenju poročil o nemških zmagah. List »New York Post«, ki najbolj vneto zagovarja vmešavanje Zedinjenih držav v evropske vojne zadeve, zrcali očitno slabo razpoloženje ameriških in angleških krogov glede nemških vojnih uspehov v Ukrajini. Veliko vznemirjenost teh krogov očituje ogromni naslov, ki ga je objavil imenovani list in ki se glasi: »Najboljša letala Zedinjenih držav je treba nemudoma poslati v Sovjetsko Unijo.«

List »New York Times« piše, da je padeč Kijeva skupno z drugimi nemškimi uspehi oslabil upanje demokracij, da se bo nemški vojni stroj v brezmejnosti Sovjetije čez zimo zaril v zamrznjenost. Tudi je šlo upanje po vodi, da bo Hitlerjev pohod v Sovjetijo obrnil vojno srečo v prid demokracij. List priznava, da je nastala zadnjih deset dni tako v Londonu kakor tudi v Washingtonu velika zaskrbljenost. Doslej je bilo za Ameriko najvažnejše vprašanje: »Kaj storiti, da bo Hitler poražen?« To vprašanje je dobilo po mnenju lista sedaj drugo smer: »Kaj storiti, da bo Sovjetija ostala še v vojni?« Na to vprašanje ni lahko odgovoriti. To tem

manj, ker so mnenja v ameriškem ljudstvu deljena.

»New York Herald Tribune« piše, da je položaj Sovjetov na južnem delu fronte zelo nevaren. Nemški pohod preko Njepra je dokaz za to, da so Sovjeti dokončno izgubili to dobro utrjeno črto. Ostala Ukrajina s svojimi važnimi industrijskimi središči, ki so za nadaljevanje sovjetske vojne nujno potrebna, je dozdevno tudi že izgubljena.

»New York Sun« ugotavlja, da nevarnost za Sovjetijo ni več v tem, da izgublja še večje dele svojega ozemlja, temveč v dejstvu, da je izgubila velike industrijske centre in da so nadaljnja središča sovjetske industrije ogrožena.

Tudi londonska poročevalska služba mora z obžalovanjem ugotoviti, da je položaj za sovjete sedaj mnogo težji kakor pred 14 dnevi. Ako bi Nemcem uspelo zasesti preko Harkova industrijo vzhodne Ukrajine, bi vojna industrija Sovjetov silno trpela. Medtem se odigrava že tretja nemška ofenziva in Nemci niso prav nič izčrpani. V zapadni Ukrajini je izgubila Sovjetija polovico industrije jekla. Sedaj je položaj tudi za vzhodno Ukrajino resen.

„Boljševizem mora biti uničen!“

Znani švedski raziskovalec Azije, Sven Hedin, je objavil nedavno plameneč oklic proti boljševizmu, ki ima — žal — ravno na Švedskem pri takozvanih »salonskih komunistih« vse polno tihih in javnih prijateljev. Ti krogi so Hedinu zamerili njegovo ostrino proti boljševizmu. Sedaj jim je dal Sven Hedin v listu »Svenska Dagbladet« primeren odgovor. V tem svojem odgovoru je Sven Hedin označil Sovjetijo kot fisto velesilo, ki hoče svoj moralni in kulturo ubijajoči nauk razširiti po vsem svetu. Proti tako gigantskemu načrtu ni drugega sredstva kot — popolno uničenje. Obža-

lovati je, da podpira Anglija boljševiške načrte, po katerih naj bi Evropa postala kup razvalin, narodi pa moskovski sužnji.

Že v svojem prvem oklicu proti boljševizmu je Sven Hedin ugotovil sledeče: »Zlasti delavci in kmetje na vsem svetu se morajo sedaj — v kolikor niso bili zaslepljeni in v kolikor so spoznali boljševizem — združiti v svrhu pobijanja tega gorja, ki ga je treba uničiti za vse čase. Kar sem zahteval že preje, ponavljam tudi sedaj: Boljševizem je nesreča za ves svet, zato ga je treba uničiti!«

Den Tod im Nacken

P. K. Ganz vorne steht die Pak. Unabhängig suchen die Augen des Geschützführers das Gelände ab. Ein feindlicher Panzerspähwagen nähert sich. Der Geschützführer läßt ihn herankommen. Dann feuert er. Volltreffer. Es ist eine leichte Beute.

Aber hinter ihm kommt sein großer Bruder, ein 32-Tonner. Da heißt es genau zielen auf seine verwundbarsten Stellen, um ihn wirklich unschädlich zu machen. Der Geschützführer feuert und feuert, aber das scheint den Sowjets keinen Eindruck zu machen. Wirkungsvoll prallen die Geschosse ab. Aber die Pak feuert

ununterbrochen. Weiter rollt der Panzer, vorbei an den Gefechtsvorposten.

Aber deutsche Soldaten geben sich damit nicht geschlagen. Der Panzer muß vernichtet werden, koste es, was es wolle. Jetzt ist er an unsere Minensperre gelangt. Eine ohrentäubende Detonation zerreißt die Luft. Der Panzer hält. Fast hätte Unteroffizier Werner laut aufgeschrien vor Freude. Gewiß hat der Panzer Kettenschaden. Jetzt ist seine letzte Stunde gekommen. Mit einem Satz ist er bei dem Stahlungeheuer, ein zweiter Satz, und er hockt schon oben drauf, gleich hinter der Turmluke. Jetzt wird der Panzer gleich die Luke öffnen, um sich den Schaden zu besehen. Und dann ist er fällig. Die Handgranate hält der Unteroffizier abzugsbereit in der Hand.

Aber nichts ereignet sich. Nach weni-

gen Augenblicken beginnen zum Erstaunen des Unteroffiziers die Ketten des Panzers wieder zu rasseln. Der Panzer rollt weiter, und hintend drauf hockt ein deutscher Unteroffizier. Das kann verwünscht unangenehm werden. Werner springt aber nicht ab. Er reitet auf dem Stahlungeheuer weiter.

Nach etwa hundert Metern hält der Panzer wieder. An der Minensperre selbst war er so vorsichtig, die Luke dicht zu lassen. Doch jetzt will er sich ansehen, was die Mine angerichtet hat. Langsam öffnet sich die Turmluke. Es erscheint unter der Lederkappe mit den Kopfhörern das breite Gesicht eines ahnungslosen Sowjetarmisten. Jetzt ist der Augenblick für Unteroffizier Werner gekommen. Handgranate abgezogen, rein in den Turm. Bruchteile von Sekunden höchster Spannung vergehen. Gleich muß es krachen. Aber der Panzerkommandant ist geistesgegenwärtig. In hohem Bogen fliegt die deutsche Handgranate, kurz ehe sie detoniert, aus dem Panzer wieder heraus.

Nun geht alles Schlag auf Schlag. Wenn es die erste nicht schafft, bekommt der Feind eben noch eine zweite Handgranate reingesetzt. Werner hat schon abgezogen. Einen Augenblick zögert er noch. Dem Gegner soll es nicht ein zweites Mal gelingen, sich seinem Verderben zu entziehen. Und eben, als er die Luke wieder zuschlagen will, fliegt die Handgranate durch den kleinen Schlitz, der gerade noch offen ist. Und diesmal gelingt es. »Wumm...« den Unteroffizier wirft es fast vom Panzer. Dann herrscht Totenstille. Von der Besatzung lebt keiner mehr. Der Panzer ist erledigt.

Am Abend heftet der Regimentskommandeur dem unerschrockenen Unteroffizier das EK I. an die Brust.

Kriegsberichtler Wilfred v. Oven.

Kijev

Glavno mesto Ukrajine, ki so ga nedavno zavzele nemške čete, leži na desnem bregu kakih 200 metrov nad vodno površino veletoka Dnjep. Izročila trdijo, da so to mesto leta 460. po našem štetju ustanovili Slovani, ki so takrat živeli globlje v današnji Sovjetiji, medtem ko so si Grki in Skiti ali Sciti — to so narodi jezdecev, ki so v starem veku živeli med današnjim Iranom in Kavkazom ter na jugovzhodu Evrope — lasili že nekoliko preje tamkajšnje obale kot svoja področja. Že leta 822. je mesto Kijev postalo glavno in vladno mesto istoimenske velike kneževine, ki je polagoma rasla in se večala iz delov sosednjih področij. Okrog leta 988., ko je njen vladar Vladimir Veliki uvedel krščanstvo, je Kijev postal nekakšna duševna središnica Ukrajincev, kar je ostal tudi po razpadu kneževine leta 1224 ter pozneje pod Litvo, Poljsko in Rusijo vse do leta 1917, ko so nastopili boljševiki.

Po statistiki sovjetskih oblastnikov je imel današnji Kijev pred zasedbo po Nemcih kot glavno mesto takozvane sovjetske zvezne republike Ukrajine — ime označuje v ukrajinsčini deželo ali pokrajino na kraju države — okrog 850.000 prebivalcev. Mesto je razdeljeno v tri dele. V takozvani Podol, ki leži ob vodi na nekakšnem kopnem jeziku ter v stari del Kijeva in v Pečersk. Mestni del Pečersk je dobil svoje ime od samostana Lavra Pečarskaja, okrog katerega so ga postavili v 11. stoletju po našem štetju. Samostan je znamenit, ker se nahaja v podze-

GOSPODARSTVO

Obnova socialnega zavarovanja na Spodnjem Stajerskem

Na Spodnjem Stajerskem se je pri nastopu civilne uprave razen drugih problemov gospodarskega in političnega značaja pokazala tudi na področju socialnega zavarovanja nujna potreba, da se isto spravi zopet v normalni tok, ker so jo vojne posledice spravile v stanje popolne brezmoči. V to svrhu je šef civilne uprave določil pooblaščenca za socialno zavarovanje, ki je hkrati dobil nalogo, da obnovi delovanje socialnega zavarovanja ter ga pripravi in prilagodi za prevod v razmere, kakor jih poznajo v Reich-u.

Od jugoslovanskih socialno-zavarovalnih ureditev so se na Spodnjem Stajerskem nahajali samo krajevni organi, ki so pa bili vsled razpada bivše jugoslovanske države od svojih središč odrezani. Manjkalo jim je podatkov in strokovnih sil, še bolj pa sredstev za tekoče oskrbovanje zavarovancev. Edino upravna poslopja ter omejeno število osebja je tvorilo podlago za obnovitveno delo. Osebe se je uporabljalo za ustanovitev in izgraditev Urada za prevod socialnega zavarovanja (Überleitungsstelle für Sozialversicherung) v Marburg-u, ki je po odredbi šefa civilne uprave prevzel socialno zavarovanje cele Spodnje Stajerske. Kot organi imenovanega urada je ostalo deset krajevnih, na Spodnjem Stajerskem se nahajajočih bratovskih skladnic. Najnujnejša briga je bila skrb za zdravniško oskrbo. Ker ni bilo podatkov o zavarovancih, se je prvotno nudilo na stroške socialnega zavarovanja zdravniško pomoč vsem, ki so je bili potrebni.

Po dobljenih stikih z bivšimi jugoslovanskimi centralnimi uradi v Ljubljani se je v razmeroma kratkem času začelo s tekočim preskrbovanjem rentnikov nezgodnega zavarovanja, invalidskega zavarovanja, pokojninskega zavarovanja za sebnih nameščenecv in rudarjev. Da se je zamoglo kriti vse velike tekoče izdatke, se je moralo v kratkem preurediti prispevke, ki so se že v Jugoslaviji pokazali kot nezadostni. Na podlagi raznih odlokov pooblaščenca za socialno zavarovanje se je z ozirom na meseca maja izvršeno približanje mezd in plač, višini, ki jo

meljski duplini. Boljševikom je služil seveda za muzej. Razen večine cerkva so boljševiki podrli tudi Mihaelski samostan, ki je imel zlate kupole. V Kijevu je pred dohodom sovjetov na oblast stalo 81 pravoslavni cerkva, razen tega pa še ena protestantska in štiri katoliške cerkve. Veržni most na stebrih ter železniški most vežeta v Kijevu oba brega Dnjepra. Mesto je važno križišče železniških prog Kuršk-Moskva, nadalje zvez južno proti Odesi, južnozpadno v od Nemcev že zavzeto Poltavo, severozpadno pa proti Kovelu.

Glavno ulico oziroma cesto Kijeva imenujejo Kreščatikova cesta. Zgradili so jo že pred nastopom sovjetov. Tudi poslopja akademije znanosti, muzejev, treh gledališč in visoke šole se je postavilo že pod carji. Sovjeti so v glavnem postavili le hišo rdeče armade, sportni stadion ter »palačo pionirjev«, tako da daje arhitektura izza časov pred sovjeti, ukrajinskemu velenstvu Kijevu svojo sliko in svoj kulturni izraz.

ima Reichsgau Steiermark tudi socialne prispevke lahko precej približalo v Reich-u veljavnim socialno zavarovalnim predpisom. Pregled in evidenco zavarovanju podvrženih oseb se je po trudapolnem posameznem delu obnovilo in spopolnilo. Pri tem je prekinitev poštnih in železniških zvez povzročala občutne težave.

Ko se je na ta način ustanovilo podlago za izdatno skrb za zavarovance in sprejemnike socialno-zavarovalnih storitev, se je postopoma začelo to skrb tudi urejevati. K zdravljenju po zdravnikih in bolniški podpori se je v bolniškem zavarovanju priključilo nekaj v Reich-u dovoljenih socialnih dajatev kakor prispevek za porod, babico, dojitev otrok, posmrtnino, zdravljenje v bolnišnicah in zdraviliščih itd. Tudi družinskim članom se je priznalo storitve v približno istem iznosu kakor jih dobivajo v Reich-u. Urad za prevod socialnega zavarovanja je končno na podlagi dogovora od Preskrbovalnega urada (Versorgungsamt Graz) prevzel tudi zdravljenje vojnih poškodovancev ali invalidov iz svetovne vojne. Socialno skrb zavarovancev se je preuredilo po v Reich-u uveljavljenih postopkih. Vsak bolnik ima prosto izbiro zdravnika, ki mu zaupa, medtem ko so do takrat oboleli zavarovanci bili navezani na zdravnike nastaliene pri socialno-zavarovalnih ureditvah. Tudi zobozdravniško zdravljenje se je rešilo do neke meje celo ugodnejše kakor je tozadevno stanje v Reich-u. Gotove težkoče v teh vprašanjih imajo svoj izvor v pomanjkanju pripravinskih zdravnikov. Dogovor z babcami predstavlja pravilno ureditev preskrbe porodnic od strani socialnega zavarovanja, ki bodo pred in po porodu deležne vestne in zadostne nege.

V nezgodnem zavarovanju se je v odgovarjajoči višini zvišalo življenjske izdrževalne stroške rent, ki so jih nosilci jugoslovanskega zavarovanja prevzeli. Razen tega se je poskrbelo za zdravljenje nezgodnih ranjencev, za preskrbo ortopedskih in drugih pomožnih sredstev ter za priznanje rent pri trajajočem zmanjšanju pridobitnih zmognosti.

Tudi rente, katerih izplačilo se je prevzelo od Pokojninskega zavoda za nameščenecv in Ljubljani se je primerno zvišalo. Nove rente se priznava že po predpisih, ki veljajo v Reich-u.

Pri zvišanju tekočih rent se je končno zvišalo tudi rente invalidskega zavarovanja, ki so jih v Jugoslaviji čisto v malem obsegu priznavali. Za dovoljenja novih rent bo uvedba v Reich-u veljavnega prava v še večji meri skrbela. Že sedaj se iz sredstev invalidskega zavarovanja vršijo zdravljenja, ki naj invalidom zmanjšajo ali odstranijo delanezmožnost. Z merodajnimi mesti na Hrvaškem in v provinci Ljubljani se je sklenilo začasno preskrbo socialnih zavarovancev glede prevzema rentnih plačil osebam, ki iz imenovanih področij svoja bivališča preložijo na Spodnjo Stajersko ali obratno.

Pooblaščenec za socialno zavarovanje pri šefu civilne uprave na Spodnjem Stajerskem je prevzel upravo termalnega kopalnišča Tüffer, ki je bilo last jugoslovanskega socialnega zavarovanja. Že sedaj si cele mesece tam zdravijo delavci revmatizem na stroške socialnega zavarovanja. Da bo ta zavod s svojo notranjo

ureditvijo, ki ne odgovarja sličnim zdraviliščem v Reich-u, popolnoma sodobno preurejen, se je s tozadevnimi deli, v kolikor je to z ozirom na vojni čas mogoče, že začelo.

Del socialnega zavarovanja, ki je za Spodnjo Stajersko velikega pomena, je rudarsko zavarovanje bratovskih skladnic. Tvorila ga bolezensko, nezgodno in pokojninsko zavarovanje. Preureditev te socialne panoge se je izvršila kakor pri ostalih. Zavarovancem in njihovim svojcem je prinesla izboljšanja v socialni preskrbi. Popolnoma nezadostne rente se je zvišalo, trdote, ki so jih rodila jugoslovanska določila, odpravilo, za morebitne nezgode rudarjev, ki so povezane z delanezmožnostjo, se je preskrbelo. V slučajih smrti je preskrbljeno tudi za preostale v obliki pravic do zdravljenja, pomožnih sredstev in rent.

Da bi se izpolnilo pomanjkljivosti jugoslovanske države, imamo načrte socialnega zavarovanja, ki se naj razširijo tudi na kmetijstvo. Tozadevne priprave za izdajo odgovarjajoče odredbe od strani šefa civilne uprave so že končane. Z ozirom na predstoječo uvedbo vsega v Reich-u veljavnega prava, se je od posebne ureditve te panoge odstopilo, ker se bo problem rešilo v zvezi z ostalimi vprašanji.

Urad za prevod socialnega zavarovanja ima sedaj 7000 rentnikov socialnega zavarovanja na preskrbi in je za iste do kraja avgusta 1941 izplačal nad 700.000 RM. V celoti se je za preskrbo zavarovancev na Spodnjem Stajerskem že v tem kratkem času uporabilo nad en milijon Reichsmark.

V nekaj mesecih se je iz nič ustvarilo socialno zavarovanje, ki se v svoji stopnji in podrobnostih le za malenkost razlikuje od onih v Reich-u. Pri tem so poslani nastavljenici različnih zavarovanj iz raznih gau-ov Ostmarke, predvsem iz Stajerske, v lepi slogi z vprevzetimi in novonastavljenimi sodelavci iz Spodnje Stajerske pri neumornem delu dali iz sebe svoje najboljše moči, ter v veselem sodelovanju doprinesli svoj delež k vrnitvi Spodnje Stajerske.

× Zemeljski plin bi naj zamenjal uporabo koks v Romuniji. To upajo doseči s posebnim postopkom, ki ga ravnokar preizkušajo. Industriji gre predvsem za to, da bi se kurjavo romunske industrije vsaj deloma krilo iz domačih produktov.

× Oranze gñijejo v Južni Afriki, ker jih radi pomanjkanja ladij ni mogoče eksportirati. Iz tega plemenitega južnega sadja izdelujejo v Afriki tudi oranžni prašek, ker upajo da se ga bo spravilo v denar.

× Da se zviša stanje perutninarstva in produkcija jaje, je bolgarski kmetijski minister izdal odlok, po katerem morajo vsa mlinska podjetja in samostanska gospodarstva urediti in držati večja vzrejališča perutnine.

× Romunsko perutninarstvo. Vrednost pridelkov rumunske perutnine dosega šest milijard letno. Kot izvoz zaznamujejo 1500 vagonov jaje, milijon komadov žive ter okrog tri milijone klane perutnine.

× Italija uvaža laneno seme. Italija bo v semenske svrhe uvozila deset tisoč dvojnih centov lanenovega semena.

× Elektrifikacija Bolgarije na vidiku. V Bolgariji so izdelali načrt, ki bi naj v dvajsetih letih izdelal elektrifikacijo cele države. Za izgradnjo množičnih zažezb, vodnih central itd. se bo iz državnih dohodkov določilo vsako leto 10 milijonov levov.

UMNI KMETOVALEC

Poziv spodnještajerskim kmetom za sodelovanje v pridelovalni bitki

Anglija bi rada Nemčijo in ostale dele evropske celine z izstradanjem premagala. To ji seveda ne bo uspelo. Nemško ljudstvo, ki ga vodi Adolf Hitler in narodi evropske kopnine se zavedajo svoje moči in bodo iz svoje zemlje izvlekli, kar za življenje potrebujejo.

Predpogoji pridelovalne bitke so ustvarjeni s tržnimi predpisi državnega prehranjevalnega urada in ti jamčijo pridelovalcem za trdne in pravične cene.

Cilj pridelovalne bitke se naj doseže potom mešane, mnogostranske gospodarske oblike, ki kmetovalce čuva pred krizami in jim omogoča dalekosežno samooskrbo. Enostranske gospodarske oblike je preurediti v mešane. Z vsemi silami se je truditi, da se razen samooskrbe Spodnje Štajerske doseže — kakor je to bilo že nekoč — tudi presežek za prispevek prehranjevalne oskrbe stare Štajerske. Na ta način bo tudi Spodnja Štajerska doprinesla svoj del k zagotovitvi prehrane Velike Nemčije.

Veliko geslo za pridelovalno bitko glasi:

Več pridelati, pridelano pa štedljivo uporabiti!

Potrebni so sledeči ukrepi:

1. Zemljo je treba skrbno obdelovati in gnojiti! Kot vir prehrane jo je treba držati v zdravem stanju! Predočiti si je treba, da dobro negovan hieviski gnoj ter zelena gnojitev zemlji ohranita staro moč! Gnojite več in pravilno! Umetna gnojila so po znosljivih cenah na razpolago. Potrebna je pravočasna naročitev umetnih gnojil.

2. Donosnost krompirja, repe itd. ter žitaric se mora dvigniti! Krompir, repa itd. najbolje poplačajo gnojitev. Pridelke krompirja se naj potroji in žitno žetev podvoji. Dobra žetev se doseže samo z najboljšim semenom, ki ga je treba stalno menjati. Semena bodo pripravljena.

3. V nepreorani, zeleni zemlji in pridelovanju krme ležijo največje rezerve. Povečati se mora donosnost istih! Travnike in pašnike je treba negovati, oboje pa izkoriščati za košnjo in pašo. Košnjo travnikov je opraviti v začetku cvetja, ker drugače kosimo slamo in ne seno! Gojite poljske krmilne pridelke! Kosite po dvakrat v letu kjer se da. Vmesne setve tudi po trikrat! Pridelujte lastno seme za živinsko krmilo. Sušite seno na postavljenih odrh. Čuvajte se pred izgubo redilnih snovi potom gradnje naprav za kisanje! **Pospesevati je pridelke sadonosnikov, vinogradov in sočivja!** Donosnost se mora izboljšati po količini in kakovosti. Boljša nega sadnega drevja, povečanje njiv za sočivja ter izboljšanje vinskih pridelkov

po kakovosti in količini je nujno potrebno.

5. Treba je rediti in pravilno krmiti domače živali, zmožne odgojavajočih dajatev. Samo od zdrave živine v zdravih hlevih se dobi dovolj mleka, mesa, jaje in volne, kar nujno potrebujemo. Krmiti se mora dobro in pravilno! Za oploditev je izbirati po storitvah in dajatvah preizkušene plemenske živali obojega spola. Potrebno je povsod močnejše pitanje svinj. Ukrepi za pospeševanje živinoreje se bodo izpopolnili.

6. Še večja uporaba strojev mora pomagati k povečanju pridelkov. Stroj mora izpopolniti moč in storitve človeških rok. Takozvana strojna akcija Reich-a bo, kakor hitro bo mogoče, razširjena na Spodnjo Štajersko. Skupna uporaba strojev štedi surovine, poedinim kmetijam pa denar. Nujna važnost je, da se pospešuje skupno uporabo strojev.

7. Državne pripomočke za hitro izvedbo pridelovalne bitke se bo stavilo kmalu na razpolago. Nanašajo se na melioracijska dela, na gospodarstvo neobdelane zelene zemlje, nadalje na sadjarstvo in vinarstvo, dobavo strojev, hišno gospodarstvo itd.

Spodnještajerski kmetovalci se naj uvrstijo med kmete, ki že bijejo nemško, oziroma evropsko pridelovalno bitko. Usodni boj nemškega ljudstva in zaveznikov Nemčije zahteva za svoj zmagoviti konec tisto disciplino, ki je že tvorila podlago dosedanjih zmag. Na disciplini in storitveni moči kmetov evropske celine se mora sovražna blokada razbiti.

Šef civilne uprave
za Spodnjo Štajersko:
Uiberreither.

Trta potrebuje kalij

Srednji pridelek trte na en oral z lesom in listjem vred odvzame letno zemlji okoli 120 kg čistega kalija (K₂O). To odgovarja 240 kg 48—52%-nega žveplenokislega kalija ali pa 300 kg 40%-ne kalijeve soli. — Že to nam jasno pove, kako je potrebno, da se letno doda dovoljna množina kalija vinogradu.

Kalij ima izredno važno nalogo, ker iz ogljikove kisline, katero listje jemlje iz zraka, in pa iz vode, katero zopet korenine srkajo iz zemlje, tvori ogljikove hidrate, in sicer v prvi vrsti sladkor. Ako torej trti primanjkuje kalija, je to delovanje nepopolno in grozdje je kislo. Kalij torej deluje bistveno na kakovost vina.

Kalij tudi pospešuje bujno rast lista in pa 1 do 2 tedna bolj zgodno zrelost grozdja. Vino iz takega popolnoma zrelega grozdja poprej kipi in je bolj zlahtno. S kalijem gnojene trte so mnogo močnejšega lesa, kar je predpogoj večjega pri-

delka. Vrhtega so tudi odporne proti različnim boleznim in pozebi.

Vinograd naj se s kalijem gnoji jeseni ali pa zelo zgodaj spomladi in naj se potem okoplje.

Od kalijevih gnojil je za vinograd najbolj priporočljiv 48 do 52%-ni žveplenokisli kalij, če tega ni na razpolago, pa 40%-na kalijeve sol. — Potrebne so sledeče množine:

48—52%-ni žveplenokisli kalij na 1 h 200—300 kg, na 1 oral 115—175 kg, na 1 ar 2—3 kg; 40%-na kalijeve sol na 1 h 250—350 kg, na 1 oral 125—200 kg, na 1 ar 2.5—3.5 kg.

ZA GOSPODINJE

Dišavna zelišča za zimo

Dišavna zelišča privedamo raznim jedem, da jim izboljšamo okus. Z njimi lahko tudi pripravimo jedi na več načinov, kar prinaša v prehrano prijetno izpremembo.

Čez poletje smo z dišavnimi zelišči obilo založeni, pogosto pa nam jih primanjkuje pozimi. Letos je še bolj potrebno, da se z njimi preskrbimo, ker postajajo tuje, pri nas udomačene začimbe vedno dražje in se zaradi zmanjšane uvoza nekatere že težko dobe.

Majaron, timjan (materino dušico), šetraj in pehtran najlaže spravimo posušene. Narežemo, operemo in razprostremo po pekaču ali lesi in vtaknemo v pečico po kuhi ali v peč po peki. Zelišča se hitro posuše, ne zgube na aromi in ne na barvi. Posušena zelišča zdrobimo, vložimo v pločevinaste doze, kozarce s steklenim pokrovom ali tudi v papirnate vrečice, napišemo pa, kaj je v njih.

Peteršilja v gospodinjstvu ni nikoli preveč, zlasti ne pozimi. Imamo ga v zabojih, lahko ga tudi nasušimo, zelenje posebej, korene posebej. Zelenje pripravimo, kot je zgoraj opisano, korene pa razrežemo na več delov, najbolje po dolgem, in jih posušimo v pečici.

Enako pripravimo tudi zeleno (celer), naše gospodinje zaradi njene zdravnosti vse pre malo cenijo.

Izvrstna začimba za mesne in vse zelenjadne juhe, omake, obare je naslednja: Koreniče korenčka, peteršilja, zelene, nato čebulo ali šalotko, por, česen, zelenate liste itd. očistimo in zmeljemo na mesnem stroju. Razmerje med posameznimi vrstami naj bo isto, kakor jih devamo h goveji juhi. Zmesi primešamo soli in pustimo, da se razsoli. Nato napolnimo male kozarce, dolijemo na rob za pol prsta olja in zavežemo. Soli dodamo na 1 kg mešanice 12—15 dkg. Tako pripravljamo zelenjad za juhe, zlasti za mesne omake.

Malo poznan je dišavni kis. Dišavna zelišča (majaron, timijan, pehtran, šetraj), zrezano šalotko ali čebulo polijemo z vinskim kisom in pustimo pokrito v loncu ali skledi 2—3 tedne. Kis odlijemo v steklenice in zamašimo. Je izvrstna začimba krompirjeve in gobove juhe, divjačine, kozlička itd.

Neverjetno izboljšamo okus jedi z dodatkom suhih gob. Na soncu posušene gobe zmeljemo na mesnem stroju in jih spravimo v zaprtih posodah. Kavna žlička gobovega prahu izboljša okus. A. G.

Sladkor za sladkanje mošta bodo glasom razglašala civilne uprave dobili tisti vinogradniki, ki so do 25. septembra pravilno izpolnili vprašalno polo in jo pravočasno predložili.

MALE VESTI

* **Führer je sporočil dr. inž. E. H. Robert Bosch-u**, ki je praznoval 23. t. m. svoj 80. rojstni dan, svoje brzojavne čestitke. S tem je odlikoval moža, ki si je sčel za napredek motorizacije v Nemčiji velike zasluge.

* **Razdelitev članskih izkaznic o sprejetju v organizacijo »Steirischer Heimatbund«** še nikakor ni končana. Od 350.000 Spodnještajercov, ki so se javili za sprejem, se je doslej sprejelo v glavnem tiste, ki so svoje pri sprejemnih komisijah oddane vprašalne pole v redu izpolnili. Ker se je pa pri oddajanju imenovanih pol prezrlo marsikatero pomanjkljivost, kar je pri obilnem delu razumljivo, imajo pri zveznem uradu polne roke dela, da z vabljenjem ponudnikov, poizvedovanjem itd. spopolnijo podatke, ki so za sprejem ter istočasno naložitev kartoteke vseh sprejetih članov potrebni. V tem je tudi vzrok, da mora cela vrsta ponudnikov čakati na znake in članske izkaznice, ki se bodo razdelile s prihodnjo izdajo. Povpraševanja »zakaj in kako«, da eden ali drugi ponudnik še ni sprejet, so brezpredmetna in motijo samo pisarniško delo, ki ga poedini uradi komaj zmagujejo. Popolnoma brez pomena pa je, če je kdo sprejet s prvo ali drugo skupino. — Pripomniti je, da bodo ponudniki, ki na podlagi dobljenih podatkov ne morejo postati člani organizacije Steirischer Heimatbund, pisмено obveščeni o tem potom pristojnih Blockführerjev.

* **Novo delovne in mezdne metode** iščejo v Nemčiji, da bi se delavce še bolj pravično nagradilo, njihove storitve pa povečalo. V nekaterih tovarnah so uvedli sistem, da si delavci na podlagi svojih storitev sami izračunajo svoj akordni zaslužek, ne da bi jih predpisalo podjetje na podlagi povprečne storitve. V neki večji tovarni so šli še dalje. Iz najmožnejših in po značajnih lastnostih najboljših delavcev so ustanovili posebno delovno skupino. To skupino ne kontrolirajo nikakšni mojstri ali inženirji, tudi izračunavanje njihovih plač ni podvrženo kontroli. O kakovosti svojih izdelkov odločajo sami ter jih označujejo za »posebno vredno delo« ali pa tudi ne. Tudi izbiro načina dela se jim prepusti samim, zahteva se pa, da nove spopolnitve ter dobljene izkušnje sporočijo podjetju in da so v vsakem pogledu vzor ostalim delovnim tovarišem. — Lepa in napredna stran teh metod teži za tem, da se ustvari kader posebno zmognih delavcev, ki na lastno odgovornost in po najboljši vesti ocenjujejo svoje delo in si sami določajo višino plač. Po tej poti se delavcem omogoči iz lastnega znanja najvišji razmah in razvoj, ki je v korist skupnosti.

* **150.000 Estoncev** so boljševiki pred prihodom nemške vojske na Estonsko deloma odpeljali in pomorili. Tako poročala revalski dopisnik velikega švedskega lista »Aftonbladet«.

* **Novo ureditev nakupa jajc v Marburg-u.** Prehranjevalni urad političnega komisarja za mesto Marburg a. d. Drau razglašča, da se bodo jajca na področju mesta Marburg oddajala samo proti nakaznicam. V sedanjih 28. razdelilnih periodih dobi vsak opravičenec na odrezek Fl. 1 in Fl. 2 nakaznice za meso po dvoje jajc.

* **V 28. razdelilni periodi** imajo otroci do šestih let pravico do nakupa 375 gramov pšeničnega zdroba. Nakup se lahko izvrši na nakaznico od 500 gramov kruha ali 375 gramov moke v času med 22. in 28. septembrom.

* **Vsakemu novorojenčku posadijo drevo.** Ta nekdanji in že preživeli običaj je oživel v občini Broitzen v Braunschweig-u, ki bo olepšal okras vasi ter pomnožil sadno drevje.

* **Važno v slučaju nezgod ali požara za prebivalce mesta Marburg in okolice.** Da se v slučaju potrebe, ki je navadno zelo nujna, ne bo izgubljalo čas na nepravilnih telefonskih klicih, se opozarja, da je Nemški Rdeči križ (Das Deutsche Rote Kreuz) telefonično dosegljiv s klicanjem številke 2224, glavna straža požarne brambe (Feuerwehr-Hauptwache) pa s številko 2336. Morebitne zamenjave obeh številk lahko stanejo človeška življenja in velika premoženja.

* **Hrvatski novinarji ogledujejo Nemčijo.** Na vabilo nemškega ministrstva za propagando potuje ravnokar 15 urednikov vodilnih hrvatskih listov po Nemčiji. Ogledali si bodo München, Nürnberg, Breslau, Brünn in Wien. Na svoji poti se bodo vozili tudi po reki Rhein.

* **Hrib, ki se pogreza.** V bližini Neustadt-a, med vasi Packstein in Kirchendamenreuth (Bayern), stoji hrib, ki zakriva pregled od ene do druge vasi. Tekom časa so pa vaščani opazili preko hriba cerkveni stolp sosednje vasi in čez nekaj časa celo strehe nizkih kmečkih hiš, kar dokazuje stalno počasno pogrezanje dotičnega hriba.

* **Prva vožnja z vlakom po Spodnji Stajerski** se je vršila leta 1846, torej pred 95 leti, ko so otvorili promet na novo zgrajeni progi južne železnice Wien—Trst in sicer na delu Graz—Cilli.

* **80 letnico rojstva** je te dni v polni telesni in duševni svežosti obhajala znana hotelirka v Cilli-ju gospa Teresia Rebeuschegg.

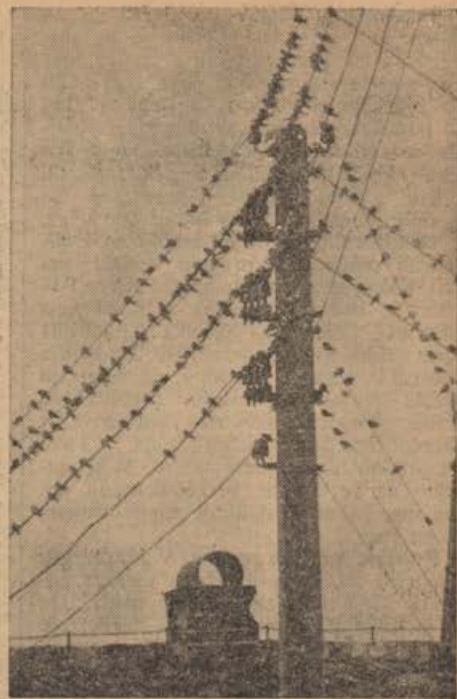
* **Stanovanja iščejo.** Politični komisar za mesto Marburg a. d. Drau poziva v dnevniku »Marburger Zeitung« vse lastnike stanovanj, da bi mestnemu stanovanjskemu uradu prostovoljno prijavili dele stanovanj, ki niso popolnoma zavzeti, oziroma kjer bi se še lahko kdo vselil. Dobrodošli so opremljeni kakor tudi prazni prostori, posebno za samce in samice.

* **Mesto Pettau je dobilo novega uradnega župana** v osebi Josef Wressnig-a, ki so ga slovesno uvedli v njegovo posele.

* **Organizacija Steirischer Heimatbund, Kreisführung Pettau** je dobila novega Kreisführer-ja. Ker je dosedanjí Kreisführer, Josef Wressnig, postavljen za uradnega župana mesta Pettau, je politični komisar Landkreisa Pettau Fritz Bauer postal njegov naslednik. Uvedbo v nove službene posele so izvršili ob navzočnosti Bundestührer-ja na slavnosten način.

* **40-letnica iznajdbe metalca plamen.** Letos je minilo 40 let, odkar je na neki veselici v Berlin-Weißensee-ju nemški inženir Fiedler Berlinčanom pokazal goreče jezero. Pokazal je svoj izum metanja plamen, za katerega se je pozneje pozanimala vojaška oblast ter ga pod imenom metalca plamen izpopolnila in uvedla kot bojno orožje. Prvič so to orožje uporabljali v svetovni vojni leta 1915, in sicer pri Verdunu, kjer so iz nekega gozda trdovratno se držeče francoske postojanke zavzeli, nasprotnika pa vrgli daleč nazaj.

* **Vpisovanje učencev v gospodarske šole.** Dne 24. septembra se je vršil vpis učencev v Staatliche Wirtschaftsoberschule in Wirtschaftsschule v Marburg-u. Wirtschaftsoberschule ali gospodarska višja šola odgovarja bivši trgovski akademiji in ima štiri letnike. Wirtschaftsschule (gospodarska šola) ima dva razreda ter je enaka bivši trgovski šoli.

(Scherl Bilderdenst)

Die Schwalben ziehen fort. Auf den Telegraphendrähten halten die lieben Tierchen nun ihre großen Versammlungen ab, um sich zum großen herbstlichen Flug in den Süden zu rüsten.

* **Združitev vseh hrvatskih kulturnih društev** v kulturno skupnost ustvarjajočega ljudstva so izvedli na Hrvatskem.

* **Prepoved zborovanja, sejmov itd.** je uvedena v Srbiji. Izjemo imajo samo tržni dnevi v okrajnih mestih ter zborovanja, ki jih odredijo oblasti.

* **Naseljevanje v Belgradu so omejili.** Predsednik policije v Belgradu je izdal odlok, s katerim zahteva, da zapustijo Belgrad vsi, ki nimajo upravičenih razlogov za bivanje v mestu in so se v istem naselili po 1. maju 1941. Ista policijska odredba prepoveduje vsako novo naseljevanje na področju glavnega mesta Srbije.

* **Na živi žabi se je zadržal.** Neki 63-letni poljedelski delavec v Commes-u (Luksenburg) je imel navado, da je požiral žive žabe. Pred dnevi je zopet ulovil takšno »delikateso«, ki mu je pa običajna v požiralniku ter ga je zadržala.

* **Kazen za neprijavljeno klanje telet.** Mesarja Alojz-a Ratzmann-a iz Gurfeld-a je politični komisar za Landkreis Rann kaznoval s 500 RM, ker je »črno« in nekontrolirano zaklal pet telet, kar je po obstoječih vojno-gospodarskih predpisih prepovedano. Hkrati se mu je predpisalo še posebno denarno globo od 200 RM, ker se je pregrešil tudi zoper predpise o ogledu mesa.

* **Krapinske Toplice in Stubičke Toplice** podržavljene. Hrvatska vlada je podržavila termalna kopališča Krapinske Toplice in Stubičke Toplice z vsemi nepremičninami, pravicami in inventarjem v javnem interesu ter ju je proglasila kot lastnino hrvatske države.

* **Prekrasen hotel ob jezeru Veldes.** Ob južni obali jezera Veldes bodo zgradii novodobni hotel, ki bo odgovarjal pomenu kopališča Veldes kot novemu južnemu kopališču Reicha. Hotel bo imel 110 postelj. Okvirji vrat in oken bodo izdelani po starih gorenjskih motivih. Hotel stoji na fundamentu starega Windischgrätzovega gradu, ki je služil pred porušenjem jugoslovanskim kraljem kot letovišče.

* **Predvajanja filmov na deželi** so za ljudstvo zelo privlačna. Tako je na primer v vasi St. Marxen blizu Pettau-a, kjer so na prostem predvajali film, nad 1000 oseb obiskalo predstavo, ne da bi zato bilo potrebno kakšne propagande. Največje je zanimanje za junaske boje na Vzhodu, ki jih prikazujejo nemški tedenski pregledi. Zvočno-filmske predstave so tudi dobra učila za spolnitev evšine.

* **Oskrbovalni obrati v Angliji** so kapitalistična podjetja v pravem smislu besede. Kakor poroča londonski list »Times«, je izplačala družba »United Gas Industries« (Zedinjena plinska industrija) svojim delničarjem za leto 1940 25odstotni dobiček. Iz tega je razvidno, da smatrajo angleški plufokratje oskrbo prebivalstva z vodo, plinom in elektriko kot predmet najbrezobzirnejšega izkoriščanja. Tako stiskajo dobiček iz prebivalstva, ki je navezано na te obrate, brezobzirno in neusmiljeno, kakor to dolikuje zagovornikom starega reda.

* **Rojstva, smrt in poroke.** V Marburg-u je v prvih 20. dneh letokega meseca zagledalo 37 novorojenčkov luč sveta. Od teh je bilo 22 fantov in 15 deklic. V istem času je v spodnještajerski prestolnici umrlo 45 oseb, 29 moških in 16 žensk. Lasten dom si je ustanovilo izredno mnogo, v celoti 51 parov. V tem pogledu so najbolj podvzetni mestni deli na desnem bregu. Pri teh številkah je najbolj zanimivo dejstvo, da je mesto Groß-Marburg v imenovanem času imelo osem smrtnih slučajev več kakor rojstev, kar se prav redko zgodi.

* **Zivilske tržnice spodnještajerskih mest** so čim dalje bolj živahne, zlasti pri dovozu krompirja in jabolk. Tako pride na primer na trg v Marburg-u po 20 vozov krompirja dnevno, katerih število se pa več kot podvoji ob sobotah. Najbolj prilična in brez drenja je nabava krompirja med tednom, največ gnuječe je ob sobotah. Povpraševanje po jabolkah je še vedno ogromno, medtem ko je za drugo blago, ki ga je dovolj, že nekoliko manj zanimanja.

* **Racioniranje kruha v Budimpešti.** V glavnem mestu Madžarske, v Budimpešti in njeni okolici, so uvedli sistem krušnih nakaznic.

* **Desetodstotni odbitek od mezd in plač v poljedelstvu** je ustavljen glasom razglasa šefa civilne uprave; ker je pričakovati uvedbo socialnega zavarovanja poljedelstva po v Reich-u veljavnem pravu. Dolžnost prispevanja v zavarovanje, ki bo pri tem nastala, bo tudi spodnještajerskemu kmetijstvu prinašala blagodati, za katere so se pod bivšo Jugoslavijo zastoj potegovali.

* **Organizacija Steirischer Heimatbund, Deutsche Jugend** priredi v soboto dne 27. in v nedeljo dne 28. septembra 1941 v Marburg-u zborovanja na čast Führer-ju in velike sportne prireditve. Gre za prvo obsežno prireditev mladine, včlanjene v odredih Deutsche Jugend ter bo gotovo vsa mladina in vsak Spodnještajerc, ki mu bo mogoče, s svojo udeležbo dokazal svoje priznavanje k Reich-u.

* **Poglavnik Hrvatske** je v telesni straži svoje ustaške organizacije postavil 12 novih štabnih voditeljev, ki bodo prevzeli mesta nedavno odstavljenih funkcionarjev.

* **Praktični začetek Stalinovega političnega delovanja** in kariere je bil roparski napad, ki ga je kot mlad anarhist izvršil na neki transport denarja.

* **Slepi vojni prostovoljci.** Sto slepih mož se je v Italiji javilo kot vojni prostovoljci. Uporabili jih bodo za posebne naloge v zračni obrambni službi.

* **Hrvati v Nemčiji.** Po ustanovitvi hrvatske države od aprila t. l. je odšlo 46.291 Hrvatov na delo v Veliko Nemčijo. Zaposlujejo jih pri kmetijskih delih ter v rudarski, gozdni, stavbni in kovinski industriji.

* **Materinske liste uvajajo v Spaniji.** Gre za tiskana navodila materam, kako se otroke očuva nevarnosti, ki so jim izpostavljeni. Akcija ima namen, znižati umrljivost otrok. Doselej so razdelili že četr milijona takšnih navodil, ki jih dobijo matere malih otrok.

* **Strela je razgrela in skrivila šivanko.** V neki gostilni blizu Dahlenburg-a v Hannover-u je med nevihto šivala neka ženska. Ko je ravno vtikala sukanec v šivanko, je strela udarila v bližini hiše. Zena je občutila lahek udarec, hkrati jo je pa v roko opekla šivanka, ki je bila razgreta kakor podkev pri kovanju. Šivanko je seveda vrgla proč ter jo pobrala ko se je zopet pomirila. Pri tem je ugotovila, da je strela skrivila šivanko do neuporabljivosti.

* **Četvorke je rodila v občini Licata** na italijanskem otoku Siciliji neka Giovanna Vincenti. Fantom, ki so vsi zdravi, so italijanskemu kralju in predsedniku vlade Mussoliniju na čast dali imena Viktor Emanuel, Benito, Umberto in Bruno.

* **Tečaje nemščine za inozemske, v Nemčiji zaposlene delavce** bo širom Nemčije priredila organizacija »Kraft durch Freude«. S tem se jim bo olajšalo spoznavanje pri poklicnem delu ter v občevarju in življenju sploh.

* **Velik požar v pristanišču mesta Carigrad.** V predmestju Fanat mesta Carigrad je nastal te dni velik požar, ki je upepelil sto hiš in dve turški džamiji ali molinici. 500 ljudi je brez strehe. Edina smrtna žrtev je neki 70-letni muezin (meznar) neke džamije. Ogenj je nastal v pravoslavnem patrijarhatu, najbrže radi kratkega stika, ter je uničil razne pisarne in zbirke dragocenih slik. Tudi del cerkve je uničen. V teku zadnjih stoletij je bilo predmestje Fanat radi goste naseljenosti pogostoma prizorišče velikih požarov.

* **Popolni sončni mrk** so opazovali preteklo nedeljo v osmih kitajskih pokrajinah. Najbolje se je videl mrk v Lančovu, glavnem mestu pokrajine Kansu, prav tako pa tudi v Vujiši (Fukien). Mnogoštevilni astronomi ali zvezdoznanci so prispeli pravočasno na Kitajsko radi opazovanja mrka.

* **Predsednik francoskih prostovoljcev maršalu Antonescu.** Eugene Deloncle, predsednik središnjega odbora francoske prostovoljske legije za borbo proti boljševizmu, je napisal maršalu Antonescu pismo, v katerem izraža svoje občudovanje nad borbo maršala in Romunije ob strani tistih narodov, ki se zavedajo svoje odgovornosti. Francija — tako mu je pisal —, ki je bila šele pred kratkim poražena, je razumela konec razdobja, ki pomeni veliko tragedijo svetovno-zgodovinskega obsega. Prepričan sem, da bo iz te ogromne borbe izšel nov in boljši svet, v katerem bo našel vsak narod svojo rešitev v totalitarizmu.

* **Mesto Krakau v generalnem gouvenermentu je dobilo nemška ulična imena.** V notranjosti ležečim ulicam se je pri tem vrnilo nekdanja stara imena kakor Schuster-gasse, Florianigasse, Burgstraße itd.

* **24 angleških bojnih ladij** se nahajajo po nekem ameriškem uradnem sporočilu v ameriških ladjedelnih na popravilu. Med temi ladjami se nahajajo tudi najtežje bojne ladje angleške mornarice »Malaya«, »Rodney« in »Resolution«.

* **Usmrčen požigalec.** 22. septembra t. l. so usmrtili 2. februarja 1900 v Kirchschlagu, Kreis Linz, rojenega Heinrich Haiböck-a, katerega je posebni kazenski senat državnega sodišča obsodil radi požiga na smrt. Haiböck je bil že 30-krat predkaznovan. Od l. 1923 do sedaj je izvršil deset požigov. Sedaj med vojno je zažgal neko kmetijo, ki je zgorela z vsemi pridelki.

* **Okrog 2000 otrok brez mater in očeta** je prišlo te dni iz Bosne v Zagreb. Gre za decu, ki so jim Srbi pomorili ne samo roditelje, nego tudi vse ostale sorodnike.

* **Angleški denar za rovarje v Kotoru.** Kakor poročajo italijanski listi, so našli pri nekaterih osumljencih v Kotoru velike vsote angleškega denarja. Gre očitno za denar, ki je bil namenjen za razne rovarje proti novemu redu.

* **V Moskvi smejo časopise kupovati in čitati edinole — boljševiki.** Boljševiški oblastniki nimajo mnogo zaupanja do prebivalcev, ki niso stoođotni komunisti, ako ne dovoljujejo prebivalstvu niti čitanja najstrožje cenzuriranih listov.

* **Novi iranski šah ali cesar,** ki je bil postavljen po milosti in volji boljševikov in Angležev, je moral izdati povelje za aretacijo svojega očeta, ki je bil do zasedbe Irana po sovjetih in Angležih iranski šah.

* **Novi ameriški davčni zakon** predvideva 3,5 milijard dolarjev. To je še vse premalo za oboroževanje in za pomoč angleškemu zavezniku. Pričakovati je, da bo Roosevelt še bolj stisnil davčni vijak, in sicer v letošnji jeseni ali pa ob pričetku leta 1942.

* **150-letnica rojstva madžarskega državnika grofa Stefana Szechenyja.** Preteklo nedeljo je ves madžarski narod proslavil spomin grofa Stefana Szechenyja, ki ga imenuje narod »največjega Madžara«. Praznovali so 150-letnico njegovega rojstva. Svečane proslave so se udeležili državni upravitelj Horthy, celokupna vlada z ministrskim predsednikom Bardossyjem in drugimi odličniki na čelu.

* **Mussolini je sprejel pretekli petek** deputacijo hrvatskih novinarjev v prisotnosti prosvetnega ministra Pavolinija. Pri tej priliki je izrazil Duce svoje simpatije za hrvatski narod.

* **Neveste laško prevzamejo imena svojih v vojni padlih zaročencev.** Tako glasi odredba, ki jo je izdal državni notranji minister in velja tudi za prenos imen na morebitne nezakonske otroke takih zaročencev. Neveste, ki prevzamejo imena padlih zaročencev, se sicer ne bo smatralo kot vdove, posluževale se bodo pa lahko naziva gospa.

* **Bolgarski kralj Boris** se je te dni udeležil jesenskih manevrov bolgarske vojske. Kralj se je napram časnikarjem v laskavih besedah izrazil o stanju bolgarske vojske.

* **Maršal Petain napoveduje nove reforme v Franciji.** Francoski državni poglavar maršal Petain se nahaja pravkar na ogledovalnem potovanju po Savojskem in Gornjem Savojskem. V Chamberyju je imel pri tej priliki govor, v katerem je orisal fundament francoske države, obenem pa je napovedal številne ustavne, socialne in gospodarske reforme.

* **Zidje bežijo iz Egipta.** Kakor poroča židovski list »Davara« v Tel Avivu, so vse židovske rodbine zapustile Ismailijo, in sicer vsled vznemirjenja, ki so ga povzročili letalski napadi na Sueški prekop.

* **Wiener Herbstmesse** ali jesensko razstavo so otvorili v Wien-u minulo nedeljo. Slavnosti je prisostvovalo mnogo odličnih oseb iz Nemčije in prijateljske tujine.

Spodnještajerski delavec nekoč in danes

Kmalu bo šest mesecev, odkar ni več Jugoslavije, poteklo bo pa tudi šest mesecev novega življenja Spodnje Štajerske pod nemško nac.-socialist. upravo. Spremembe v razmerah, ki jih je nova uprava v tem kratkem času v korist Spodnještajercerjev v vseh področjih svojega udejstvovanja izvedla, so tako obsežne in mnogostranske, da jih na kratko sploh ni mogoče popisati. Steber in podlaga vsega izboljšanja klavernih gospodarskih in socialnih razmer, ki jih je zapustila bivša država, je bila odprava brezposelnosti na celi črti. Šlo bi predaleč, popisovati življenje delovnih ljudi, ki so bili odvisni od zaslužka svojih žuljavih rok in niso imeli kaj delati. Prikazovati primere bi bilo iluzorno, ker ima naše ljudstvo te trde in grenke čase še v živo občutnem spominu. Omeniti pa je treba dejstvo, da je tudi večina spodnještajerskih zaposlenih delavcev v Jugoslaviji tako revno životala, da so marsikateri berači zavidali za njegove večje in boljše dohodke.

Jugoslovanski židovsko-liberalni kapital, ki je tvoril sestavni del vladajočega Belgrada, ne bi bil kapital plutokratov, če ne bi bil po v Jugoslaviji običajnih metodah pretiral izkoriščanje delavstva, zaposlenega po tovarnah Spodnje Štajerske. Mezdice in plače, ki so jih sprejemali delavci in nameščenci v večini obratov niso dosegale višine za kritje znanih malih, skromnih življenjskih potreb našega človeka. Ker je industrija s svojimi mezdami postavkami dajala do neke meje smerice za višino vseh ostalih mezd in plač in ker tudi v državnih podjetjih niso nič boljše, temveč še slabše plačevali, je naravno, da je delavec v mali obrti, kmetijstvu, gozdarstvu itd. sprejemal še nižje in slabše plače. Že v sedanjo vojno datirajoče jugoslovansko uradno maksimiranje mezd in plač je upoštevalo seveda bolj želje židovskih delodajalcev kakor delojemalcev. Pri vsem tem je pa bilo mnogo podjetnikov, ki so se na zakon o maksimiranju cen poživljali, ker se svojih v vladi sedečih prijateljev niso bali, zavedajoč se, da tam, kjer ni tožnika tudi ne bo sodnika. Tozadeveni zakon je pač bil za taka podjetja samo na papirju, praktično ga niso izvajali.

V Jugoslaviji je posebno Spodnja Štajerska z ozirom na pridne, pohlevne, zmogljive in »cenene« domače delovne sile veljala za nekakšen mednarodni eldorado. Delavci so jim delali za par dinarjev na uro, tovarne, posebno tekstilne, so jim pa nosile neverjetno veliko milijonov dobička. Marsikateri tekstilni tovarnar ni vedel kam z milijoni, ki so mu radi slabih delavskih mezd rasli kakor gobe po dežju.

DOPISI

□ **St. Egydi.** Imeli smo zborovanje Zelen. und Blockführer-jev ter njih pomočnikov in pomočnic, ki ga je vodil Ortsgruppenführer Klein. O položaju ter uspehih v sedanjih bojih na Vzhodu je poročal tovariš Gordon. S počastitvijo Führerja se je prireditev zaključila.

□ **Luttenberg.** Kratak kuharski tečaj, ki ga je pri nas vodila tovarišica Schöberl, je našim gospodinjam pokazal, kako se iz malih količin masti, mesa in jajc pripravi dobra in okusna jedila. Teoretičnemu pouku je sledilo praktično kuhanje, nakar so se tečajnice pri kosilu, ki se ga

Da so pri nezadostnih plačah tudi otroci in žene izkoriščanih zaposlenih delavcev z družinskimi poglavarjem vred trpele pomanjkanje, to gospodo ni mnogo zanimalo. Glavno, da so do svojega bega iz strahu pred pravično nemško upravo iz našega ljudstva izvlekli vse kar se je izveleci dalo ter vsaj glavni del teh milijonov spravili v prekomorske nevtralne zemlje, kjer sedaj svoje izkoriščevalne metode nadaljujejo. Da so pri nas zapustili tuberkulozo, ki so se je delavci nalezili po njihovih tovarnah ter rahitido delavskih otrok slabo hranjenih delavskih mater, jih glave niti najmanj niso bolele. Z eno besedo: tudi zaposleno delavstvo Spodnje Štajerske je s častno izjemo nekaterih maloštevilnih podjetij do prihoda nemške uprave radi nezadostnih plač trpelo pomanjkanja. Še zdaleko se mu ni godilo, kakor bi se mu lahko. Ker je bila javna skrb za mnogoštevilne brezposelne tudi nezadostna, je spodnještajerski zaposlen in nezaposlen delavec pod Jugoslavijo bil v splošnem veliki siromak.

Odkar smo pokopali Jugoslavijo, se je pa vse to že izboljšalo in se še izboljšuje. Nemška uprava, ki je svoje v Reich-u preizkušene gospodarske, delavske in socialne metode prenesla na naša tla in jih na celi črti svojega delovanja uveljavila, ni samo brezposelnim preskrbela dela in jela, temveč je vsem zaposlenim določila mezde in plače, ki jim omogočajo človeka vredno življenje. Delavcu je razen tega dokazala, da se v Nemčiji vsako pošteno delo spoštuje in ceni, da ima delavec iste pravice do življenja in dobrin tega sveta kakor vsi drugi poklici.

Če kdo danes po spodnještajerskih mestih in industrijskih krajih povpraša delavce, kako se jim sedaj v novi državi godi in če so zadovoljni, dobi odgovor, ki daje Veliki Nemčiji in njeni upravi na Spodnjem Štajerskem vso priznanje in čast. Delavec navadno govori, kakor misli. Delavci v skromnih besedah odkrito priznavajo, da se je njihov položaj v zadnjih šestih mesecih pod novo upravo v vseh ozirih izboljšal, najbolj pa cenijo zvišanje zaslužka. Plače, ki so jih dobivali pod Jugoslavijo, nikakor niso zadostovale za najnujnejše življenjske potrebe, pri današnjih jim pa baje mimo vseh potrebnih izdatkov pri boljšem življenju — ostane še marsikatera Reichsmark-a v žepu.

Da se bo vse to po končni vključitvi Spodnje Štajerske v razmere Reicha še nadalje izboljšalo, zlasti pa po zmagoviti končani vojni, ni treba posebej dopovedovati našemu delavcu, ki že danes veselo gradi svoje načrte za bodočnost.

je udeležil tudi vabljeni Kreisführer organizacije Steirischer Heimatbund, prepričane o kakovosti, izdatnosti in nizki ceni pripravljenih jedil.

□ **Herzersaue bei Werbig (Ostbahn), Deutschland.** Že po kratkem času Vam moram kot naročnica poročati, da mi Vaš tednik zelo ugaja. Ker živim precej daleč od lepe zelene Spodnje Štajerske, ga sprejemam šele ob torkih, kar mi pa z zanimivosti čitva v nikakšnem oziru ne kvari. Z veseljem prečitam celotno vsebino od začetka do kraja ter bom »Štajerskega Gospodarja« med v Nemčiji živečimi rojaki vedno prav toplo priporočala. Če pomislim na koristi, ki bralcem lahko pri-

nese Vaše izbrano čtivo, si ne morem predstavljati spodnještajerske hiše brez »Štajerskega Gospodarja«. — Helena Kerčmarjeva.

TO IN ONO

o **Stotrideset let star šajh**, to je plemenski poglavar z imenom Mohajndrin, živi v Transjordaniji. Tako glasi poročilo časopisom iz Ammana v Transjordaniji.

o **Domovina krompirja**, Domovina krompirja so visoke planjave v gorovju Andov v Ibero-Ameriki. Okrog leta 1550 so menihi krompirjevo seme prinesli v Evropo in sicer v Španijo in Italijo. Tam so ga dolgo časa gojili kot nekakšno rastlinsko znamenitost. Šele leta 1565 je neki Hawkins v Angliji uvedel krompir kot hranilno rastlino. V Nemčijo je prišel iz Italije in sicer leta 1587, kjer ga je L. Scholz von Rosenau najprej sadil v svojem rastlinjaku v Breslau-u. Okrog leta 1600 so ga v nekaterih delih Nemčije začeli gojiti v živalsko prehranjevalne svrhe. Kot človeška hrana služi krompir od leta 1770. V domovini krompirja mu pravijo »patata« ali »papas«. Nemški prvotni izraz Tartuffeln oziroma sedanji Kartoffeln je nastal iz italijanskega »tartufoli«. Krompir danes ni samo važen kmetijski pridelek v človeški in živalski prehrani, temveč igra tudi kot industrijska rastlina veliko vlogo.

o **Kakšni psi spadajo na verigo?** Za spodnještajerska mesta je to vprašanje že rešeno; prvič, ker je take potrebe v mestih veliko manj kot po vaseh in drugič, ker se v mesih stramuje, da bi na verige priklenjali tudi take »pinče« in kužeta, kakor to žal preveč opažamo po naših vaseh in to še celo v bližnji okoliščini mest. V glavnem bi bil to že odgovor na zgornje vprašanje. Na verigo ali na vrv privezovati mlada slabotna ščeneta, bi moralo biti strogo prepovedano. Kakšen čuvar hiše mu naj bo tak privezani kužek! Tu je prilika, posebej opozoriti na popolnoma napačno in po naših vaseh zelo razširjeno mnenje, da baš veriga ali vrv še le napravita iz mladega ščeneta pravega hudega psa-čuvarja. Do tega se tak psiček ne bo — ker se ne more — nikdar povzpeti, pa magari da nad njim obesite še znani napis: »Pozor! Hud pes!... Takih »hudih psov« se dandanes niti vaški malčki več ne bojijo. Ravno tako napačna pa je tudi uporaba velikih psov. Taka žival še prav posebno ljubi prostost in zato tudi žival še prav posebno občuti suženjstvo na verigi. To kaj dobro vedo vprav tisti, proti katerim ali zaradi katerih je bil pes obsojen na verigo kot »čuvar« domačije. Lepa beseda (posebno s klicem imena) in košček kruha ali celo kakšna kost, pa bo tak »čuvar« kaj kmalu utihnil z lajanjem, zlasti če je lačen, kar se le prevečkrat dogaja. Za ta posel še najbolj zanesljivi so se izkazali takozvani »bastardci«, ali mešanici srednje velikosti in ki se jih za čuvarje privaja na poseben način.

o **Ribogojstvo** za svoje delavce bo uredila neka tovarna v Calbe-ju v Nemčiji. Pri tem bo seveda tovarna skrbela, da bodo ribniki, v katerih bodo delavci svobodno ribili vsako leto preskrbljeni z zadostnim številom novega zaroda.

o **Nekoliko števil mesta Berlin**, Berlinska ulica ali dvored Frankfurter Allee šteje 17.677 stanovalcev. Število, ki lahko tvori malo mesto zase. Devet tisoč v Berlinu se nahajajočih cest zaznamuje skupno dolžino 4479 kilometrov. Če bi se te ceste uvrstilo v eno, bi taka cesta segala od Berlin-a do Abesinije v Afriki.

MALI OGLASI

Vsaka beseda stane 10 Rpf, masno tiskane besede 20 Rpf. Pristojbina za šifro je 35 Rpf, pri iskanju služb 25 Rpf. Za dostavljanje pisem pod šifro se zaračuna 50 Rpf poštnine. Zaključek sprejemanja oglasov je v četrtek ob 16. uri. Male oglase se prevzame samo proti predplačilu, iz podeželja tudi v veljavnih poštinih znamkah. Najnižja cena malemu oglasu je 1 Reichmarka

Starejšo dekle

za rejo svinj sprejme Dampf- und Kunstmühle J. ZADRAVEC, Polstrau a. d. Drau. 444

Viničarja

z 4 in majerja z 2 delovnimi močmi se sprejme. Koschak 39, P. Marburg a. d. Drau. 451

Viničarja

s 3-4 delovnimi močmi sprejme Max Damisch, Gruschau 12, P. St. Margarethen bei Pöbnitz. 450

Viničarja

s 4-5 delovnimi močmi sprejme Reiser, Marburg a. d. Drau, Kalvarienberg 2. 449

Oskrbnik

z znanjem vrtnarstva, sadjarstva in živinoreje, za večje posestvo išče službo. Naslov v upravi lista. 447

Kravo

vzamem v rejo. Josef Müller, Pettau, Postlagernd. 459

Oferja

s 3-4 delavci sprejme 1. novembra Willkommhof, P. St. Margarethen bei Pöbnitz. 428

Dekle gre za

gospodinjo

ali dekle na kmetijo. Rupert, Weidendorf 1, Post Videm an der Save. 454

Čevljarske pomočnike

za šivane gozjerje sprejme takoj Gregor, Marburg (Drau), Tegetthoffstraße Nr. 55. 462

Gospodinjo

inteligentno in mlado išče samski gospod. Ponudbe pod „Dve osebi“ na upravo lista. 463

Prodajam

radio aparat komplet z anteno na baterije ali na električni tok. Franz Lanz, St. Veit, P. Saldenhofen. 461

Prodajam

mizo, posteljo, kopalno kad, citre in slike. Frizer „Rapid“, Marburg (Drau), Mellingerstraße 1. 460

Burg-Lichtspiele

Marburg, Burgplatz 1

Posebne predstave kulturnih filmov: v nedeljo, dne 28. septembra 1941 ob pol 11. uri, v ponedeljek, torek in sredo ob 13.45 uri (¼ na 2).

INDIANER

Film o ekspediciji med Indijance Severne- in Ibero-Amerike od profesorja dr. Hans Krieg-a

Indijanci na lovu. — Indijanci pri svojih vojnih plesih in verskih običajih. — Indijanci s svojimi ženami itd. — Na kratko: film prikazuje s svojimi sijajnimi posnetki Indijance takšne, kakršni so v resnici. — Mladini dovoljen vstop.

Kulturni film. — Najnovejši nemški tedenski pregled!

Od petka naprej »Bavaria« film: v katerem nastopajo Heinz Rühmann, Hertha Feiler in Ida Wüst. 456

Posebni tedenski pregled

daje samo

Esplanade kino

v Marburg-u

Predstave v nedeljo, dne 28. septembra 1941 ob 9. uri. — Vstopnina Rpf 20.

Istega dne ob 1/211. uri pravljica »TRNJULČICA« (Dornröschen) 457

Sužkinja

ki zna nekaj kuhati se takoj sprejme. Schneiderei, Franz-Josef-Straße 7, P. Marburg a. d. Drau. 452

Kupim

vsako količino vseh vrst obodov za sita, lesenih žlic, kulturalnic, škafov, brent, strugarskih izdelkov, rezbarij, pip, otroških igračk itd. Ponudbe na: Franz Božič, Holzwarenhandlung in Haselbach 58 bei Gurkfeld, Untersteiermark. 458

Mlinarji!

Prodajam vodno napravo, vreteno, Kampf-rad, bako, prestavna kolesa z osjo in ležaji, vse železno. Mauko, Post St. Georgen an der Stainz. 448

Prodajam

omaro, posteljo in kuhinjsko kredenco. Marburg a. d. Drau, Kaiserfeldgasse 19, prtiličje. 453

Pozor

pred nakupom kolesa štev. 1316055 znamke „Nedia“, ki je bilo ukradeno pred trgovino Weisl. Na kolesu je bila tudi aktovka in zadaj na nosaču paket z blazinami in barvami za štampiljke. Kolo je črno in deli pokromani. Izsleditelju kolesa dam 50-RM nagrade. Naslov v upravi lista. 465

Kovaški meh

dobro ohranjen in različno orodje se proda. Ogled: Ključavničarska delavnica Marburg (Drau), Franz-Josefstr. 17. 455

Od srede, dne 1. oktobra 1941 se nahajajo naši poslovni prostori

v Marburgu, Obere Herrengasse Nr. 2/1.

(prejšnje Hranilnica Dravske banovine). Poslujemo dnevno od 8.-12. ure

Stadt- und Kreissparkasse Marburg a. d. Drau

Opozarjamo

naše člane,

ki nam bodo letos dobavili vinski mošt, da si takoj preskrbijo takozvane

Weinzuckerkarte

ter nam iste izročijo kadar pripeljejo vinski mošt, da si lahko nabavimo potreben sladkor. Kellerei-Genossenschaft (Kletarska zadruga) Marburg. 436

Dekleta ali mlado vdovo brez otrok bi

**poročil državni
uslužbenec**

če bi mu z zakonom omogočila priti do hiše ali gotovine. Resne dopise je poslati na upravo lista pod »Jesen«. 435

Majerja in viničarja

se sprejme. Vprašati pri Franz Ehrlich, Verwalter, Podgratz, P. Ober St. Kuni-gund. 535

Hlapca h konjem, delovnega, pošte-nega, sprejme v stalno službo Alois Arbeiter, Marburg (Drau), Drau-gasse 5. 394

Viničarja,

marljivega, treznega, s 4—5 delovnimi močmi sprejmem. Ponudbe na Arbeits-amt, Marburg (Drau). 401

Oferja s 3—4 delavci sprejme 1. no-vembra Willkommhof, P. St. Margarethen bei Pöbnitz. 428

Hlapec in dekla tudi poročena se sprejmeta s 15. oktobrom ali 1. novembrom. Naslov v upravi lista. 429

Dva mizarska

pomočnika s hrano in sta-novanjem v hiši sprejme Hans Wratschko, Marburg a. d. Drau, Draugasse 8. 431

Viničar s štirimi delovnimi moč-mi, če mogoče s svojimi kravami se sprejme. Vprašati Marburg a. d. Drau, Schillerstr. 22, pritličje, levo. 434

Strežnico zanesljivo ali služkinjo, ki zna kuhati ali gospodinja išče samec. Predstava dnevno ob 10. uri. Marburg a. d. Drau, Adolf-Hitler-Platz št. 4, II. nadstr., levo. 437

Šofer,

išče službo šoferja ali kaj sličnega pri rodbini ali podjetju, kjer bi se

naučil nemščine.

Ponudbe pod »šofer« na upravo lista. 427

PRO DAM

čevlarski stroj (holmašino), ročno-pogon-ski stroj za striženje konj, motorno kolo s prikolico 1200 cm² v dobrem stanju, moško in žensko kolo novo in pet zajcev. Stvari tudi

zamenjam

za zrnje vseh vrst, krompir, zelje, moko, mast, sladko seno, deteljo, žagovino, listje in drva. Skrabl, Marburg-Thesen, Unter-dobra 165. 430

OGLAŠUJTE!**Steirischer Heimatbund****Deutsche Jugend****Führertagung
und Sporttag**

Samstag:

JUGENDVERSAMMLUNGEN:

Göttsaal, Magdalensaal, Kinosaal Pobersch

Sonntag:

MORGENFEIER AM SOPHIENPLATZ,**VERGLEICHSWETTKÄMPFE****UNTERSTEIERMARK—GRAZ.**

446

Razglas

Mesar ALOIS RATZMANN iz Gurkfeld-a je brez vednosti oblasti zaklal 5 telet. S tem se je proti vojno-gospodarskim zakonom grobo pregrešil. Na podstavi določil šefa civilne uprave na Spodnjem Štajerskem z dne 31. 5. 1941 se ga radi tega kaznuje s 500 RM. Razen tega se nad imenovanim izreče nadaljnja kazen v iznosu 200 RM, ker klanih telet ni dal pregledati. Kaznovani plača tudi stroške tega razglasa.

Der Politische Kommissar in Rann.

Der Leiter des Ernährungsamtes.

441

Razglas**za vojne poškodovance
ter njih preostale**

Versorgungsamt Graz (preskrbovalni urad) bo v soboto, dne 27. septembra 1941 v Marburg-u, v magistratnem poslopiju, Rathausplatz 1, v pritličju, uradoval za vojne poškodovance in njih preostale iz bivših občin Kötsch, Gams, Brunnndorf, Lembach, Leiters-berg, Pobersch in Rotwein iz mestnega okrožja Marburg a. d. Drau.

Graz, den 16. September 1941.

439

VERSORGUNGSAMT GRAZ.

M E D

točen ali surov (iz panjev)
kupi v vsaki količini proti go-
tovini J. HASENHÜTTL, Leb-
zelter, Graz, Glacisstr. 63. 443

Zeljnaté glave kupuje Lovrec, Mar-
burg an der Drau,
Kärntnerstraße 31. 432

Delavska

knjižica in knjižica od kolesa
sta se izgubili dne 21.
t. m. v okolici Pöbnitz-a. Najditelj ju naj
vrne proti nagradi na naslov Josef Maj-
henič, Pötschach 4. 433

KOLO »Wanderer« št. 654.242.
ki je bilo vzeto pred trgo-
vino se naj takoj vrne. Schelesnik, Cilli,
Prinz-Eugen-Straße 12. 445

Mlin vzajem v najem ali grem za
mlinarja. Naslov v upravi lista.
438

Kupim cvetlični in ajdov med ter
čebelni vosek. Ernst Gert,
medičar, Marburg a. d. Drau, Herren-
gasse 13. 426

V Marburg-u, v Triesterstraße sem iz-
gubil plavi

j o p i č

Najditelja nagradim. Anton Kossi, Foto-
graf, Iwankovzen bei Friedau. 422

Cunje krojaške odrezke, stare
železje in kovine, papir,
ovčjo volno, svinjsko in govejo dlako
(arovco) kupuje vsako količino Alois
Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 2

Divje kostanje

želod in knoper kupuje Alois Arbeiter,
Marburg, Draugasse 5. 327

Jabolčnik zdrav, okusen, s 3 do
4% alkoholne stopnje,
si napravite za domačo uporabo tudi
brez pravega jabolčnika. Lahko si ko-
ličino jabolčnika tudi pomnožite za 100
do 150%, ako naročite naš „jabolčni
sok“, ki je pripravljen iz domačih pre-
paratov in stane za 160 litrov RM 3,25,
po pošti 1 RM več. Veliko zahvalnih
pisem na razpolago. E. HRIBSEK, za-
časni zastopnik J. PUČKO, Marburg
(Drau), Triesterstraße 57. 418

DER CHEF DER ZIVILVERWALTUNG IN DER UNTERSTEIERMARK
DER BEAUFTRAGTE FÜR ERNÄHRUNG UND LANDWIRTSCHAFT

Vinogradniki pozor!

Samo tistim vinogradnikom se bo dodelilo sladkor za izboljšanje
mošta in pripravo domače pijače, ki so pri pooblaščenca za prehrano
in kmetijstvo pri šefu civilne uprave izloženo vprašalno polo v redu
izpolnili ter v predpisanem času (25. 9. 1941) oddali. Vprašalne
pole se dobijo pri pristojnih prehranjevalnih uradih (Ernährungs-
amt Abt. A) ter pri poedinih v vinogradnih občinah postavljenih
nadziralnih trt, oziroma pri kmetijskih zaupnikih (Ortsbauern-
führern).

442

gez. Hainzl.

Razglas**za vojne poškodovance ter njih preostale**

Versorgungsamt Graz (preskrbovalni urad) bo za vojne poškodovance ter njih preostale v mesecih sep-
tembru in oktobru 1941 uradoval kakor sledi:

V ponedeljek, dne 29. 9. 1941 med pol 8. in pol 13. ter med 15. in 18. uro v poslopu političnega komisarja
za Landkreis Marburg a. d. Drau, Parkstraße 1, za občine:

Jahring	St. Jakob i. W. B.	Täubling	Schober
Ober St. Kunigund	St. Margarethen a. d. P.	Witschein	St. Lorenzen a. B.
St. Georgen a. d. P.	Krönich	Wurz	Zellnitz a. d. Drau
St. Egydi i. W. B.	Pöbnitz	Maria-Rast	

V torek, dne 30. 9. 1941 med 9. in 12. ter med 14. in 17. uro v občinskem uradu v Mahrenberg-u za občine:

Hohenmauthen	Mahrenberg	Reifnig	Saldenhofen
Kappel	Podvelka—Rottenberg	Remschnig	Wuchern

V sredo, dne 1. oktobra 1941 med 14. in 17. uro v občinskem uradu v Gonobitz-u za občine:

Gonobitz	Oplotnitz	Prihova	Weitenstein
Heiligengeist in Lotsche	Pötschach	Rötschach	

V četrtek, dne 2. oktobra 1941 med 8. in 12. ter med 14. in 17. uro v občinskem uradu v Windisch-Feistritz-u

za občine: Bachern	Laporje	St. Martin a. B.
Frauheim	Oberpulgau	Unterpulgau
Kerschbach	Schleinitz	Windisch-Feistritz

V kolikor vojne žrtve še niso v evidenci, se taki vojni poškodovanci in njih preostali lahko javijo, če so do
konca aprila 1941 že prejeli podpore, ali pa če lahko predložijo odlok pristojnega okrožnega ali višjega in-
validskega sodišča v Belgradu, s katerim jim je v zadnjem času bila podpora priznana, ki se pa še ni izplačala.

Prošnje za nova ali ponovna priznanja podpor se bo sprejemalo šele po uvedbi v Reich-u veljavnega oskr-
bovalnega zakona na Spodnjem Stajerskem. Tozadevni razglasi sledijo, ko pride čas.

Graz, den 16. September 1941.

Versorgungsamt Graz